Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

Серло

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Советан Министрий Советан орган

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадуьлу 1923 шера дешз ◆ ШОАТТА, 22 июль, 1972 шу. ◆ № 88 (5104). Мах 2 кап.

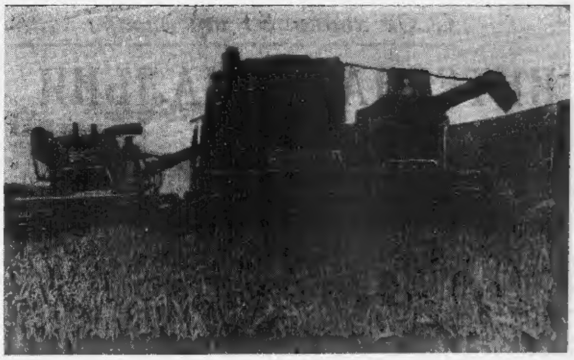

БАРТТАЙНАЧА КЪАМИЙ ДЕЗАЛ

Советски халкъий барттайне дезал! Уьш дешнаш вайна довзаш да, баккъал цар сийлахь-боккха маьIна, кIоарга чулацам массаза а бовзийта дика хаьтаба вай. Барттайнена дезале сашш вIашагIо а деш массане къахьегаш долча советски халкъий доттагIалла вай дозаргана ваьарца да. Цхьана къаьгга бIарга це гуш хила а мегаш, баккъал тIаьтта хилчанаш эшачча толамаш чакхбоалача хана шуй беррига лоархIаш ерригa хозалла хьегойт халкъий доттагIалло.

Вай халкъий доттагIалла чIоагIлна политически, экономически, духовни лерда тIа летт. Цудухьа из цIаьнга доккргдоацаш чIоагIа да. Халкъа кица йоаш: «Оалазара низ тиьамаца ба, сага низ доттагIаллица ба».

ДоттагIалли вежарашкен долча къале боли болга а ахилга а вай производственни коллективаш вахаре хилекза дергдоацар а хилна дIаэттад. ХIанз лакха хала да зайн-тайпарча къамех бола низ цхьана болх беш боацаш йоля предприятий, гIишлош къалью, транспортни организаци, колхоз е совхоз.

Уххезе белгалдоалаш къаттара цаI да — моллагIча къамах вола а моллагIча коллективе болх беш вола а къахьегамо эггара дьалха довзийтал деш ва сийлахь-йоккхача цхьоагIон—Советски Социалистически Республикай Союза еракдании ше хилара. СССР хьаьлн Нохч-ГIалгIайчен автономи кхийкаьлн 50 шу дизара цIейта кийнлуча вай республика болхлой, аьаркой, интеллигенце хьинар цхьана кхет юкъара гIулакх — пятилетка шоллагIча шера а бIарчача пятилетка а планаш кхал хьакха кхоачашъелга чакхдовкила.

СССР 50 шу дизара кенъадоллаш беррига советски нах чIоагIа дIаиккал а деш мех бу ленински къаман политика котъалеых хьахиннечух. Дозаргдоацаш доттагIалла дезала юкъе вIашагIлехад вай Даьзен деррига къамеша залаьаши Коммунистически парте. «Деррига истори цIаьнга а дайнадац вай вошала союзе сашке массеза а итташ долла къамаштен народносташтен юкъе паладеча гIулакхаьнце цер къьастаьш де лерхIареши, поIемни дези дерацш, селле цIеха долеш, миттала духовни гаргалол, тешам, вIаши йоагIо яр, йоаш «Советски Социалистически Республикай Союза хьаьь 50 шу дизара кийчо ярах» болча КПСС Центральни Комитета сацам тIа.

Тахан оала кепатох КПСС Назрановски райкома хьалхарча секретара нох. Гостимирова статья. Терхам тIаьбодаш да цу тIа доладу цхьа масел. Аллха Назрана барттайна, вIаши вошал долаш бал 16 къамах боля нах. Цар доахкача къахьегама толамех, нехта хьашташ кхоачашдара даьлок а де лерхIанох а яду нох. Гостимирова.

ДIашайн кIоарген интернационални оалаш долаш а Назраре Алмаз ГIапура цIерагIа йола «Электроинструмент» завод. Эрсий, гIалгIайи, зIарий, татараши массарра къаман нах вIашагIкхийттаб укказ барттайнача къахьегама дезале. Заводе коллективе шерра бувзам ба махка дукхача районашца. Цо метала, кIайола бедал хьац дукхача тайп-тайпарча предприятешкара, хIаьта шай продукци махка массе а хьакхга хIанв ахийтац, хьаьна дIаэтт.

Цу тайпара заводаш, кхыйола предприятеш дукха я Нохч-ГIалгIайчоь.

Дукха за йоацаш МагIалбика хилар Къилбаседа-ХIирийчен Моздоски, Черсий-Балкхарой республика Терски, вай республика Назарен МагIалбикен районий къахьегамхой вIашагIкхетар. Цига вIашагIкхийттарар дийцар шоай районий къахьегамхоашъ СССР, хьаьь 50 шу дизара сийна доахача толамаш. Боккхача безамца чакхдаьлар из вIашагIкхетар.

Советски Союза Коммунистически парте лерригIа чакхйовача ленински къаман политикех даьна беркат да митта безамо лоаламхой вIашагIкхетар, къахьегама толамаш, хьаьлтаи вIаши довза лер.

Оалан тIара политически, социально - экономически культурни хувцамаш хилрах, социалистически къамаш дегIадаккхарах вIаши гаргалкарах къахиннай махка керда исторически общность—советски халкъ. Советски Союза хIара республика, царна цхьана вай Нохч-ГIалгIайчен а къахьегамхоех латт хIанз дукхача къамех йола коллектив, къаман бешхалонаш цун чу дика тарлу интернациональничарца, социалистически, советски юкъарача гIулакхашцен традицешцен. Из цхьоагIо къаьгга кьагойт вай республикерча идеологически вахаре.

Республикерча дукхача КПСС райкомаша, юкхьанцарча партийни организацеша IоалуI нах интернационални уйланца хьехказбара опыт. Нака интернациональни клетаи балара пайдана дер Заводскойи, Ачхой-Мартанан, Грозненски, Ленински районий къахьегамхой балаш чакхдаха вIашагIо деш а, сакъердама салаIа вIашагIбетталуш а хилар. Теркам тIабахийта мегаргболаш е сакъердама а я кхыча районашка СССР хьаьь 50 шу дизара хетаьь чакхйоаа кхыйола мероприятеш а.

ХIанз СССР хьаьлн Нохч-ГIалгIайчен автономен 50 шу дизара кийча яра болх шерагIа бериаш латтача хана нах интернациональни кхетамца хьалкхебара болх кхыдикагIа, кIоаргагIа бе беза. ХIара производственни коллективе лергIа чакхъяка еза цу хьакъехьа оттаь мероприятеш. Вежараша дола доттагIал кхы тIа чIоагIдара пайда эца беза вахаро ше, хIара денна беча белхо, неха юкъе духалуча къахьегама а культурни а гIулакхаша хьалуча торонех.

Дегарадаланйта мегаргдац къахьегама коллективашка, нах бехача моттигашка партийни организацаша беча интернационални балка юкъе хIанз а кхоачамбоацараш а даиза дита гIуленаш а долга. КПСС обкома V пленумо белгалма даккхара, дукхагIа болча нахъа интернационални кхетама боарам лакха бале а цхьабола нах национализман шовинизман уйлаех мукъабеланза хилар. Цу тайпарча уйлоште дукъала ха а кхош хьесам лоаттабе беза.

ХIара коммуниста декхар да нийса интернациональни хьехам лучча хьинаре дакъа лаца, эггара хьалха цу гIулакха шийгара хьокхам а гойташ. Вай бертболашагIа, кIотадаьна ма хул алсамдургда коммунизмага бодача некъа вай доала толамаш.

ЮРТБОАХАМА ПРОИЗВОДСТВО ДIАХО АЙЯР ДУХЬА

УРУС-МАРТАНА РАЙОНЕРЧА МИЧУРИНА ЦIЕРАГIЧА СОВХОЗА КОЛЛЕКТИВО РЕСПУБЛИКА ЕРРИГАЧА СОВХОЗИЙ КЪАХЬЕГАМХОШКА ДАЬ КХАЙКАРАЛ

ССР Союз хьаьлн Нохч-ГIалгIай автономен 50 шу дизара яха йоагIача тайпара кенъаьлар духьа лелача социалистически яхье нехьазача республикерча хьалхалеттача коллективай юкъ цIагIа чIоагIа къовбал а еш, тха совхоза белхалой, гIулакхерча наха, специалисташа, шоай торонаш юза цIаьхха тьакха я хьежа, доккхагIдоля декхарам тIаьца лаьрхIад шоайга.

Укх шера хьакхарча яла ботта хьокхаьмаш вон хиннадац совхоза коллектива. Дукх кийчдаро из шера план (задани а тIехьа)—111 процент, шурах — 107 процент кхоачашьхьай. 16 июле кхийчаьда пачхалкхенга доаьд 1400 тонн алат (хьахкIам йоацаш) — хьалха 40 процент дукхагIа.

ДIахо а дIателаш да тха алатм кхыйола юртбоахама продукташ.

Доьха толамаш кхы тIа ален а доахаш, КПСС ЦК, ССР Союза Лаккхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета, ВЦСПС Юбилейни Сийлахь знак яккхар духьа поаттабеча къовсама юкъе а яха, совхоза коллективо декхар тIаэц лаьттанцарон хьайбешарен йоахь ерригa продукци пачхьалкхенга йохкар шера план 1972 шера 30 ноябрь хьантIоттам кхоачашьаь яккха. Ялат кийчдара шера план (задани а тIехьа) 130 процентал, духх — 118, шура — 102 процентал кIезигагIа йоацаш кхоачашьергьа оаIо. Иштта задани а тIехьа дикка тIехкхоачашьергьа пачхалкхенга шера ааьке, бIадараш, сом боахара шера планаш а.

Къаьста лоархIаш бу оаха тIеэдохаш довкьаращца хьайбеш Iалашдара. Планаца кийчдеча 140 процентал кIезигагIа йоацаш йола сенажи (вала лоархIам беш). 114 процентал кIезигагIа йоацаш силоси кийчъергьа оаIо. Хьайбашта мел эш Iалашдергда концентрированни доакъарам.

ХIанз боккха болх беш латт совхозе дIайийнача кIамонта гIувал дора, из бола ялат чуийцачул лаьттана укх шера шоазагIа культураш дIаера, шура дукхагIа яхара, доакхдаьни чуетадьи хьайбаш дорстадера.

Боахама деррагIча даиаьоахка кьовсам лоаттаьу производствега дIадодар кхедар, къахьегама оасарло лекхьар, юртбоахама продукци кхаарга дIаьбеда мах лохбар духьа. Боахама шу чакхдаланзьа планал совгIа 80 эзар сомал лекхьа боацаш пайда беригба совхозе.

ДоккхагIдола декхараш тхоашта тIа а эцаш, республикерча совхозий берригaча белхалошка, гIулакхерча наха, специалисташка кхайк тхо СССР хьаьлн вай республика автономен 50 шу дизар лаьнарча къахьегамца, юртбоахама ерригa продукташ дукхагIа яарцаш цар дикал лакхьярцаш, пачхалкхена планаш хана хьалха кхоачашьярца, юртбоахама производство эффективность лакхьярца белгалдаккхара уж тIа а хьахаш.

Кхайкарал тIаьйцад Урус-Мартана районерча Мичурина цIерагIча совхоза белхалой, гIулакхерча наьха, специалистий юкъарча собрание.

ШАЬЛА РАЙОНЕРЧА ЛЕНИНА ЦIЕРАГIЧА КОЛХОЗА КОЛЛЕКТИВО НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР КОЛХОЗИЙ КЪАХЬЕГАМХОШКА ДАЬ КХАЙКАРАЛ

Деза накъостий!

СССР хьаьлн вай республика автономен 50 шу дизара деза доагIача тайпара кенъадалар духьа лелача социалистически яхь юкъе а яха, из бIаьь шера юбилей къахьегама кердача толамашца белгаль яккха лаьрхIа я тха колхоза коллектив.

Юртбоахама производства деррагIча доаькъеш довкий къахьегама толамаш доахаш ба колхозой укх денoшка. Масала, хьалхарча ах шера пачхалкхена духк дIадаларa план (задани а тIехьа) 111, шура — 106 процент кхоачашъяьй. ДукхагIа хиннад боахамера общественни доахан.

Пятилетка шоллагIча шера бола дийц бу колхоза кхаьи пайдарашe. Дикка дукхагIа хиннад кертера культураш — кьаьнкIаш, шекара свекла, кхийрашe сийна ораш дIаoх лаьттaш. Пачхалкхена кхоачаьна мабола ялаташ дIадаларa хьалхьa боахама план 300 процент кхоачашьяьй. ХIара гектара тIара деана мабола ялтaц 24 центнер да, планагIа лаьрхIача 19 центнера меттел.

Шерра юччъайкхьай хьайбий боахамерчен кхаш лепадечарчен халачa белхашта оал йола механизаци автоматизаци.

Тха колхоза коллективо, шоай торонаши резерваши текхи а теха, хьалагIа тIаьйца хинчача социалистически декхарашна юза цIаьнха а хьежа лаьрхIар, СССР хьаьлн Нохч-ГIалгIайчен автономен 50 шу дизара сийна лаьрхIад:

юртбоахама продукце массе тайпа пачхалкхенга деккара план 30 ноябра кхоачашъе; планал совгIа 15 эзар сома мехьа продуктi арехьца, 100 эзар сома цIена пайда бе; къахьегама оасарло планагIчул ши процент дукхагIа лекхьа;

задани а тIехьа планагIа лаьрхIача 300 тоннин меттел пачхалкхенга доахаргда 1000 тонн алат, задани а тIехьа планагIа лаьрхIача 10000 тоннин меттел 11000 тонн шекара свекла йохка! Дукх доахара хана боахама план 107, шура — 102 процент кхоачашъе;

мел эшa дикан мошача, гIожача, концентрированни доакъарашца общественни доахан Iалашде.

Колхозхоша чIоагIа гIадбеха гIаьйцар «Советски Социалистически Республикай Союз хьаьь 50 шу дизар белгалдоаккхар духьа лелача Ерригсоюзни социалистически яхье итогаш яра керадаьна цу яхье котбьайнерашта воащарни ара дедоазари къахьехьара «КПСС ЦК, СССР Лаккхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета, ВЦСПС сацам.

ДоккхагIдола декхараш тхоашта тIаэцаш, вай республикерча колхозий берригa къахьегамхой тIаьхеa оаха ССР Союзан Нохч-ГIалгIайчен автономен ах бIаь шера юбилейна баха боагIача тайпара накъабахара тIехьара, Юбилейни Сийлахь знак зиййта бокьо яккхара тIехьара болхь шерагIа боаржабара.

Кхайкарал дийца а дийца, массеза раьза а волаш тIаьйцад Шаьла районерча Ленина цIерагIча колхоза колхозхой, гIулакхерча наьха, специалистий юкъарча собрание.

ЯЛАТ ЧУЭЦАШ ЛАТТ

ФОТОРЕПОРТАЖ

Шийтта сахьат доалаш латт делкъе хана. Iийне аьлча а къахетам бац хьежана махо. Сунженски района Кирова колхоза контора гаьна йоацаш уллача хьеттара хьажоза да ялат цIендеш йолча машенай таташ, адамий гIараш.

Эггара хьажка бIаргагу: «Механизатораш, дукхагIа лургда вай Даймехка ялатI» яха дешаш тIаьздаь лозунг.

Цакаддаш ду укказ белхаш. ЗАВ-10 яхача машинаца цIендеш де гураха дIадугргдолча ялата фу. ЦIендаь доаллаше а ккай тIара ялат дахьаш хьаузана машинаца дIакхуьйт кийцдаь фу шоллагIча бригада складе дIаоттеде. Цу бригада нилкха хьонташ де нIа таши. Цудухьа, цига шахчар духьа рейс а аь юхайодача машина тIаховш тхо.

Духха урланаши мукаленаши йолаш ба тхо долха хинь. Босенахо даааа кхей тIара ялат миштa хьонаьлургда тешкомбайнашта шина хетаьлу.

Сай уйла ез дIакодейнча вехаьйнар шофер М. Поляников.

— Ма барра тха комбайнераш дIабайзача хоергда хьона, уж фу туппаьаш ба, — йоах шофера. Оаза къамаьл дуецаш гучайоал цхьан духьа тIа гулаьнна латта комбайнаш. Комбайнераш делкьайна хIемо дев а бахе «садоIаш» я уж хIенз.

Дукха ха ялалаь тха машина дIакхоеч колхоза шоллагIча бригаде. Хьатта нов билена асфальта тIа латт доше бос лепа кIи гуаниш. Из машинаца цIендеш йоалл пaи хьалсаг. Хьинара къахьегарцa белгалбьюка буаццаш ба уж бригаде денна арахецача «Молния» листока тIа. Уж ба Мазирашвили Ася, Алиева Анна, Оздиева Роза, Чаcигоевгар Тамарен Аминати.

«Комбайнер, ялат чуэцача доаде сахьат — денна кийсса долга волакьIа кхаш да укказа доала лозунг. Цунга хьежад сийа ба комбайнераш. Бригада кийчаьчам бола хIема дна боаллаше а сихлу уж шоашна хьежаш латта «семаш» долча кхача. ХIара гектара тIара юкъера лаьрхIача цар чуэц 20 центнер кIа. Цу дийнахь 544 гектара тIара чуийце даьннад из. Баккъда, деррига чуэца даса кIа 12222 гектар да. Цудухьа йоацаш юкъе экiзнаьа сихагIа из чуйцa боала гIорт уккхазарa комбайнераш.

Атта дац босенашкара ялат хьакха, цудухьа 4 гектар мара яц дийнахьара норма. Баьда, из тIехкхоачашъю дукхагIболча комбайнераша. Царех ба Ножай-Юрта районера Сунженски районерча шоай вежарашта новкъостал де вена комбайнер А. Ибрагимов, колхоза шоай комбайнераш В. Кострикин, В. Григорьев. Царех хIарена 20—25 тонн ялат оард дийнахье. Цудухьа цIе байраши лел цар комбайнаш тIа.

Комбайнашта юкъера гучаваьлар совхоза керттера агроном И. Трепачко. Цар ялат цIена хьахкий, юкъе ца хьохкаш йовкъаш ютей хьежаш вар из.

— Iалано новкъарло цо йойя йиллача хана хьажка деррига ялат чуийца дергда тхо, — йоах керттерча агрономо.

ПланагIа хIара гектара тIара чуэца безар 24 центнер мара боаццача 33 центнер муха чуийцаб колхоза.

Цудухьа шортта ба боахама мукх — 1349 тонн. Из ма хьаша хургба общественни хьайбашта.

Доакха новкъостал ду колхоза Ножай-Юрта районера ялат чуэца новкъостал де. еача кхаь комбайнон пха автомашинон. ЧIоагIа раьза ва царна шоллагIча бригада бригадир Б. Усатюк.

— Денна норма тIехкхоачашьяш царех хIарана, — йоах Усатюка,— цул совгIа чIоагIа хьоашал тоссаденнад цар тха механизаторашца.

Дика тIаьйцаб уж фусамдаьшea: чуIе дика цIенош, йIайха, чам бола ва хIама, керда газеташ, журналаш да хьаьшашта. Цудухьа, шоай нив кхобац цар колхоза новкъостал дера. Ялатал совгIа дейс ю шофераша, нормал совгIа ялат хьакха комбайнераша.

Тхо цига латтача цхьан участка тIера кIа хьакха а баьнна кхыча участка тIара ялат чуэца бедабелар колхоза комбайнераш.

С. ДЖАМБУЛАТОВ.

СУРТАШ ТIА: (лакхехьа): шоллагIча бригада кIа чуэцаш я комбайнеш, (лохехьа): хьеттара кIа цIендеш латт.

И. ПЛИЕВА сурташ.

ЧIОАГIДЕ ПРОМЫШЛЕННОСТАЦАРА ТОРГОВИ БУВЗАМАШ

Промышленностацара торговле болхака бувзамаш дIахо эргадоахаш тоадара деша хетаь яр СССР Лаккхехьарча Совета Союза Советей Къамий Советан торговле, бытовой гIулакхаш дара, коммунальни боахама дешашта йолча комиссей 20 июле Кремле цхьана хиння заседани.

Докладаш йир депутатски кийчон групп кулгалхочо депутата В. Н. Рыкова, СССР торговле министра А. И. Струева, СССР кIайгача промышленноста министра Н. Н. Тарасова.

Къамаьлаш даьраша белгалдоахар 1971—1975 шерашка СССР халкъа боахам дегIабоалабара Пачхалхен пхе шера планах йолча КПСС XXIV съезда Директиваьшкен Советски Социалистически Республикай Союза Закона тIеи кIаслагIча пятилетка керттера декхар — халкъа вахара материальни культурни болрам дикка айбар Iалашделга оттадаь, из кхоачашдара чакхдака хьалла гIулакхаш белгалдаь хилар.

СССР торговле Министерства, Центросоюзо, промышленния министерстваша, союзни республикай Министрий Советаша, парте съезда решенеш чакхйоахилга Iалаш а деш, вIаштIехьдаьккхад халкъа эша товараш хьадарах розничи товарооборотан 1971 шера плана керттера заданеш кхоачашъелга. Пятилетка хьалхарча шера, масала, бахача лахага кхи тIа а декхад 420 миллион сома махьа товараш.

Цунна цхьана заседание белгалдьхар, халкъо леладу товараш бахача наха мел эш хилайтара промышленни предприятешкеи торгови организацешен беча балха тIа цIенхашта кхоачамбоашараш хилар.

Комиссеша дIатIайийцар промышленностаца торговле бувзамаш дIахо эргадоахаш тоадарах йола рекомендацеш.

Заседание иштта хьежаб бахача наха бытовой гIулакхаш дела дегIадоаладара оттаь СССР Лаккхехьарча Совета заданеш кхоачашъяра леламах долча дешага а.

Комиссей балха юкъе дакъа лаьцар СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Председатела заместитела Н. Х. Арутюняна, СССР Лаккхехьарча Совета Союза Совета председатела А. П. Шитикова, кхычар.

(ТАСС).

ХЬАЙБАШТА — ДУКХАГIА ДОАКЪАР

Сенаж кийчъяра болх дика вIаштIехьбаькха лелабу юрташкарча механизатораша. Дика хьокхамаш даьхад цар из боккха-дика доакъар Iалашдеча. БIарчча республика хьанйшача 17 июле сенаж кийчъяра план 178 процент кхоачашъяьй доакъар Iалашдераша. Сенжа укх хана кийсдича кхоаза дукхагIа кийчъяьй сенаж. Цхьа Сунженски район йара йиcацц сенаж кийчъяра план кхоачаш да ещ.

Цхьабакъда, доакъара кхыдола тайпаш кийчдара болх геттара во лел. Витаминий баьца хьоар даккхара план 38 процент мара кхоачашъяьц республике. Къаьстта а тIехьадус МагIалбика, Урус-Мартана, Шаьла районий боахамаш.

Ялат чуийца дальтача кхашкара ча хьаьгулдера болх во лел.

ГIожа доакъар Iалашдеча йолаш йолча торонех бизза пайла эца беза, хIана аьлча, хьагучох, боахамашка гIожа доакъар ца тоъа мегаш да гIулакх.

Геттара кIезига Iалашъяьй йол укх шера.

Шийй ханнахьа кхоачамхилла доакъар Iалашдари талхаргдоацаш дIаоттадери боккха лоархIам болаш гIулакх да.

Йол хьаккхаран доакъар Iалашдаран йола 1972 шера 17 июлера

СВОДКА

Районаш	Йол	Ча	Витаминий баьца хьоар
Ачхой - Мартана	29	24	34
Ведана	4	50	—
Грозненски	11	6	34
Гудермеса	48	38	32
МагIалбика	18	6	17
Надтеречни	23	19	—
Назарен	21	3	—
Наурски	46	23	67
Ножай-Юрта	24	29	—
Советски	4	58	—
Сунженски	9	20	28
Урус-Мартана	26	16	22
Шаьла	36	34	7
Шелковской	53	440	63
Грозный	—	—	—
Ерригa в республике	28	18	38
19/VII. 1971 шера яр	41	21	53
Колхозаш	26	26	55
Совхозий объединени	32	13	29
«Скотопрома» совхозаш	19	15	7
Грозненско объединени	49	21	—
«Консервплодоовощ» объединени	19	8	—

ГРОЗНИ ХОЗЪЯЬ ТОАЯРА

ГРОЗНЕНСКИ ГОРСОВЕТА VII СЕССЕРА

Укх денoшка къахьегамхой депутатий Грозненски городской Совета ворхIлагIа сесси хилар. Цига дийцар «ССР Союзи Нохч-ГIалгIай автономии хьаь 50 шу дузача цIейна кийчо яра йола мероприятеш кхоачашъярах» дола дош. Цу хьакъехьа доклад йир Грозненски горисполкома председатела В. М. Шамардина.

1972 шера февраль - март бетташка предприятей, организацей коллективай собранешка, бахача нахьа сходашка, районий Советий сессешкен городской Совета исполкомен йийца а йийца чIоагIъьяр СССР-и Нохч-ГIалгIай АССР-и хьаь 50 шу дизара кийчо яра хетаь мероприятеш. Цар тIа пачхалкхлен план кхоачашъяра, город тоаь хозьяран культура айяран тIадерзадаь хоадамболлаш дола декхараш оттадьдар.

Города промышленни предприятешка ях бетта соадка цу юкъа ехкачул 5,6 процент совгIа ехкай продукци, наха эша товараш — 10,9 процент. Из ишта дале а, промышленни продукцеи нахa цIагIа эшача товарашта реализаци яра план кхоачаш ца еш йисай города предприятеш, гIишлошъяраша шера планагIа 120 эзар квадратни метр кургйола наха чубаха цIенош хьалдеза ях шера даь даьхараш 25 эзар квадратни метр мара ца.

Дукха даьд городе укх шера вахкъаш тротуараш яхкара, царна реконструкци яран уж тоадаран. Цу балхашка 450 эзар сом дIадахийтад, хIаьта догIаш канализаци яра — 100 эзар сом. Планал совгIа чакхдаьхад улицашка керда электрически освещени яра балхаш а, Маяковскe майда тIа гражданиски тIема турпалий монументальни памятник хьалдеш да.

БIаьстан юкъе керда 37 эзар га, 89 эзар кIотарт дIаегIай, 50 эзар квадратни метр лаьтта эзани газонаши хьаьй.

Нах бахача цIеношта капремонт яра задани тIехкхоачашьяьй, дукхача цIеношка газ чуйиллай.

Бакъда, докладчика а, цул тIехьагIа къамаьлаш даьча депутаташа а белгал из даххаре хIанз а шерра болх боаржабаьбац мехка а республика а лоархIамеча юбилейшта накъайода вай город тоаь хозъяран из художественни кийчъярах, цхьайолча предприятешка, организацешка шоаш тIаийца мероприятеш кхоачашъяра лерттIа организаторски массово - политически болх бац.

Наха бытови гIулакхаш дара ах шера план кхоачашъяьяц 28 предприятие. Царех я горпромкомбинат, «Металлист» яха завод, № № 1, 3, 4 йола горбыткомбинаташ, кхыяраш. Геттара ледара лел бытови объекташ хьалъяра гIулакх, тIехьиоах инженерни сеташи - коммуникацешни хьалъяра балхаш. Из бахьан долаш Ленина цIерагIча улицагIен № 3 йолча микрорайонен хьалдеш дола цIенош эксплуатаце дIадала йиш йоацаш дус.

Дукха кхоачамбоацараш да унахцIенон, халкъа образоване, культура учрежденей балха а.

КПСС XXIV съездоа «ССР Союз хьаь 50 шу дизарга накъадахахара кийчо яра хьакъехьара» КПСС ЦК сацамон дIадеххача тайпара наха юкъе массово - политически мероприятеш чакхйоалига Iалашдаь дац цар.

Юбилейшта хетаь тIаийца мероприятеш кхоачашъяра шоай коллективашка деш долчох а дIахо йодача хана цу хьакъехьа беш бола болх тоабара де дезачох а дийцар укхаза горсовета депутаташа: города керттерча архитектора Я. С. Берковича, каькъаши тIаьци деча управлене начальника А. М. Цурова, КПСС Заводской райкома хьалхарча секретара Н. Ф. Осипенкос, КПСС Грозненски горкома хьалхарча секретара Н. Я. Правенькс, коммунальни боахамаш город тоаь хозьяран йолча горсовета массазарча комиссе председатела П. И. Минаева, Октябрьски райсовета депутата, № 11 йолча депутатски Совета председатела Н. И. Липкуса, Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене ЖКК керттерча инженера А. А. Шемякина, иштта кхычар.

Городской Совета сесса дийцача денцах лаьца хоадамболлаш бола сацам тIаийцар. Цига гулбенначар Грозне баха беррига нах шоай город санитарно цIенъенан из дIахо тоаь хозъечеи шерра даьха лецара тIахьехеш кхайкарал дир.

Горсовета мандатни комиссе председатела П. И. Латышева юкъера дIабаьнначарнен байначарнен метта къахьегамхой депутатий городскойи районийи Советашка депутаташ харжара укх шера 18 июне даь хоржамаш пайда чакхдаьха хиларах хоам бир сессега.

С. ШАБИЕВ.

СССР хьаяь 50 шу дизара накъадолхаш

ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНИ ВОШАЛ

Советски халкъий доттагlалла сийлахь - доккхача шуьйта бахе боаттlеча тайпара накъабахар дукха шерра социалистически аьхь а йоаржаьхь хьинара къахьегаш ба Наьсерен районера къахьегамхой. Доккхачу политически лоархlамечу цу событена къахьегамо, културе, бите дика толамаш а дахка накъабахе лаьрхlа ба уж.

Парте районни комитето, ерригача тха партийни организацеша «СССР хьаяь 50 шу дизара кийчо ярах» болча КПСС ЦК сонанта хьажжа кхи тlа а чlоагlбьаб наха юкъе беш бола пропагандистски, организаторски, идейно-политически болх. 600 агитаторо, 180 политинформаторо, 100 совгlча пропагандисто, лекторий йоккхача группа, идеологически фронта хьича болхлоша хlара дешна халкъа юкъе кlухь мехха, республике, районе хиннача йоккхийча эргалонашкара дог тешадеш долча масалашца бахьадаь партийни дош. Дукха ха йоацаш тхьацига вlашагlа е елла бола беш я керда лекторий. Цун ерриге тематика ССР Союза 50 шу дизара хетаь я. Советски Союза республикашта карагlдаьккарий хьакъехьа дика чулоацам бола лекцеш еш района партийни, советски болхлоша, лекторешен дикагlболча пропагандисташа, «Знание» яхача обществе членаша. Цу тематита йоккха моттиг ду оаха района кулгалхой белача нахаша вlашагlкхийттачо хана.

Пропагандистски, организаторски товзала, производственни гlулакхашта политически влияни яра йоккха опит lоаьнаь Наьсаренча коммунисташа. Цу гlулакха царна новкъостал ду хадданза кар шоай общеобразовательни, идейно - политически боарам лакхбаро, марксистско - ленински мировоззрени чlоагlъяро. Аьхха укх цхьан шера политически дешара тайп-тайпарча семинарашка, школашка дешаш 1100 совгlа коммунисташи 600 гаргга парте боацараши хиннаб тха. Укх тlеаьхьарча хана парте райкомо укъа тlа - тlа дукхагlа тlайохийт кадрий экономически образовани, эггара хьалхарча оргlанна царех шоай коллективашка экономически всеобуча организаторашь хилар лаьрхlа, анализ, е боахама доаладе лаьк lомабеш безаш хилар теркал а деш. Укх шера политшколашка, боахама доаладара, ленински школашка, коммунистически къахьегама школашка шоай экономически знанеш лакхъяьй 1000 совгlа сага.

Тха беррига политически балха тlа кепттера моттиг дlалоаш КПСС XXIV съезда решенеш кхоачашъяра къахьегамхой сарцагlбахара, парте юкхьанцарча организацей хьайнар айдара ца-къаца яхь вlаштlехьъяккхара лешаш. Из дара балха массе тайпара формаш юкъенахъал оаха. Цу гlулакха пайдане я оаха лелаш партбюро за-седанийна партсобраниеш тlа отчетеш, райкома партийни кома ахьа хеттеш юкъа. Района чулоацам болаш йола мероприяти чакхъяйкадара дахкагlа райкома бюро члена шоаш бахо хул моттигашка, предприятешкара, организацешкара, учреждениешкара гlулакхаш маьттал хьаж. Цо новкъостал ду тхона дам повестка тlа латта экономика, идеологически белха, культуре дешаш хlоаргагlа ца дерзе духьа.

Хlана тха юкъмоттагера денах — Дакъазна хьалхашка, СССР юбилей сийна салам тlа, яйца тхоай доккхий декхарай кхоачашдар. Ер шу чакхдаллехьа Наьсаре плакал совгlа пачхьалкхенца лургьа хай мехка меттел дукен дукхдача мехкашка я дика лоархlаш йола 2000 электрически бурув хьувзаду машинаш, 4000 эзар пазата кlама, 1000 тонн дикагlдолча хьоаро, 17320 тонн кlан хьажкlаши, 1800 тонн генараш, 3100 тонн хоартолаш, 1290 тонн дулаш, 4100 тонн шура, дукха хьийола юртбоахама продукци.

Ях миша лел хойташ юкъ-юкъе еча ятоганя дог тешаду, наьсаехоша шоай дош кхоачашдергдолтах. Промышленни предприятешта юкъе лелаеча яхь хьаландалатт Ахриева цlерагlча инструментальни завода коллектива. Из КПСС райкома райисполкома карара-хара тlела Цlе байрака а луш района Сийлен доска тlа ньккай. Тlехьлосачара хьал а ьянна, бlуббенна хьалхолаттерашца йода кьона директор нов. Парчиев кефте латта маькхъеча завода коллектив. Шоай декхарех дика лоархlаю промкомбинат, быткомбинат, ПМК-432, нефтебаза, лесдоз, кхыйола предприятеш.

Шейча дика накъабаха кийчлуш ба тха ахархой а хьайбаш лелалераш а. Коартолаш, генараш, хьажкlаш дика кхеарца гlадлуцергда тхо тхоай хдаш лелалдерий — Социалистически Къахьегама Турпала Албогачиев Артагlа, Газдиев Бек-Хана, Кодзоев Хож-Ахьмада, Кодзоев Бахьаудина, Шаихоев Мовсара, дукхдача кхычар къахьегам дукхбезаш долча кулгаша. Кхашкерча балхий еррига комплекс лакхача боарама чакхъяхара механизмаца, машинашца, кхы мел эшаш долча кlамаяца кийчдаь да района боахамаш. Массе тайпара техника а луш пачхьалкхено новкъостал дерах торо хилар тхога лаьтта леладелга шо ма дерра индустриальни ларде тlа оттаде.

Дикка тсалуш боагlа хьайбай боахам а. Хьалхарча ах шера районо пачхьалкхенга дехкад дула — 96 процент, шура — 101 процент, тха — 111, фуаш —114 процент.

Дулх данкхара эггара дешлай «Назрановский» совхоз. Из хьалхарча квартала итогегlа района Сийлен доска тlа ньккхай, карара хара тlаlа Цlа байрак а луш (директор нов. Албогачиев, парткома секретарь нов. Картоев). Доаьхарий баха чlоагlара гlулакха йоккха опит lоаьнай «Октября 40 шу» яхача совхоза (директор нов. Арапиев, парткома секретарь нов. Терлоев). Цо тоаро кулайт царга дерегlа мааха шура яхеч дулх тlадеттадалийташ, кул совгlа хlача хьале эттача ахача боахамашта доакъараша новкъостал де а.

Хlана района механизатораш йолаш кхебаь алата хьувкъем чуйича балкхара шерра балхаш доаржадаь къахьегаш ба. Хетаное пачхьалкхенга ялат доххара тlайна декхараш тlехкхоачашдергда оаха.

Массе метта СССР юбилейна кийчо еча укх деношка на овлаш дита мегатдац тха города, района юртий сибат хувцадаларах, социальни хувцамаш хиларах.

Хlана алайтта эзар саг воха горат Наьзрань латтача моттиге 1570 шера берригаш а йорал дахал мара бакъхабац.

Хlинз укхаза бах аладатта къамах бола нах. Доттагlала визах мог гlортолга а района партийни организаце шин балха тlа. Ерригача партийни организацеша къахьегамхошта интернациональни кхетам балара чакхъяла къаьстта мероприятеш оттаяй. Доттагlал тlехь каст-каста вlашагlветтала тхо лоаллехарчи Къилбеседа - Хlирий Пригородни районе бахача нахаца. Дукха ха йоацаш цу района юртанка концерташца кхо дй даьчдал тха района агитбригада. Районни газета цкъа юкъ-юкъе хувцаш газетий номераш арайоах лоаллаха ялача хьича республикай — Къилбаседа-Хlирий, Черсий - Балкхарой районашца. Производственни коллективашка каст - каста лекцеш ю доттагlала, советски патриотизма дешаех лаьца.

Из болх кхетамца бу лектораша — совхоза - техникума парткома секретара нов. Барахоева, № 2 йолча городской школа директора нов. Арсольгова, кхычар. Района бlарча хьанйиача доттагlала темах лаьца лоацача юкъа бlаь совгlа лекци йийшай.

Доккхий хувцамаш хиннад халкъа просвещене: 68 эзар сага дlара вилагlвар школе е лакхерачеи юкъерча специальни дешарй заведенешка дешаш ва. Наьзрана шийба lилмай кандидаташ. Республике дика бовлаш ба Социалистически Къахьегама Турпалаш: Барахоева Лемка — цlи хеза доярка, Албогачиев Артагlа — хоартолаш кхею говзанч, Ленина орденаш лелаю гlишлонхой Местоева Паьтlамати Цороеви Яхсп. lаьсий кхеду Вазалиева Либихан, кхыбараш юкъе а болаш болча къахьегама ветераний бlарча группаш. Тха лоарка Тимурзиева Роза СССР Лаккеха Совета депутат я.

Шерагара шу массана доал тоаду района бахача кхьа бити культурен. Городерча ерригаш а хlана из шина йолча предприятешца, цхьанака дукхаяй цlенош гой хувлалай, аьзда района тикашлера бехача наха хlара шера йиду кхо миллион сома кхьаха товараш.

Советски lаьдал даллалехьа Бохоарча военни гарнизона гlулакх деш цхьа фельдшер мара вацар Вокзале. Районе бахача наха тахан дарбан - профилактически новкъостал деш шин больница, 5 амбулатори, 11 фельдшерско - акушерски пункт, 5 здравпункт, кlанзарча медицински оборудованена кийчъяь керда поликлиника, санэпидстанци, скори помоща станци я цоашта чуьхь къадъегаш 150 лори юкъера меданхлой волаш.

Кхи а хоалагlа хургьа Наьзрань кхоана. Укх пятилетке хьалхалерхl lалельмате дукха промышленни объекташ, чуlе цlенош, торгово предприятеш. Укх гаргарча хана эксплуатаце дlалургьа мас, сехи йоккха йиода, шера 20 миллион кирпичаш хьаеш хургйола кирпичний завод, эзар номер йолаш автоматически телефонни станци, кхоза вlаштlардаь дуккха квартирий чуйола цхьа чубаха цlенош, «Электроинструмент» завода болхлой бераштa лаьрхlа 140 моттиг йола берий сад-ясли. Хьалхе лаьрхlад шоза вlаштlаръяь 25 болхлоча моттиг йола универмага здани, кхоза вlаштlаръяь горсовета здани, 260 моттиг йола городской больница, кирпичний завода болхлошта наьзна вlаштlардаь 70 квартира йола цlа, Москва — Баку бодача никъа тlа 5 колонка а чулатташ автозаправочни станци.

Йисладгlча пятилетке районе кlеззиг - дукха алсамагlа хьалъергьа общеобразовательни школаш, культпросветучреждениеш. Масала, Пхьилекъонгий - Юрта хьалхьа лерх 320 моттиг йола школа.

Из кхетта дургдар да. Хlаьта тахан шин эзар коммунисто оарцагlвоалаш болча района къахьегамхоша болх бу боахама шу толаме чакхдаккхара, шоай бокхтоххамера юбилейни декхараш кхоачашдара. Яхь лелаеча юкъагlа каст-каста субботникаш ду ерригача районо а иштта предприятей, организацей, учреждений къаьст - къаьстача группаша а. Укх шера шоза даьд уж районни культура Дворец хьалъеча Ленински апрельски субботникагара хьадоагlаш да из. Цо тха районатара пятилетки фонде дlаллад 6900 гаргга сом.

Яхь вlашагlйоллара, политико-массови балха даькъе белгталара хаалонаш е я, кхоачамбоккхараш а да тха. Цун бахьанаш лохаш, уж дlадоахаргдола гlулакх деш да тхо. Оаха тхоай леррига низаш тlадоккхаргда Наьсарен район тlехьъоспраштa юкъе ца хилийтара. Цу гlулакха тхона новкъостал дергда СССР хьаяьи Нохч - Гlалгlайчен автономен ах бlаь шу дизара лаха доаггlача тайпара накъалахар дукха лелаеча ихьо.

С. ГОСТИМИРОВ,
КПСС Наьсарен райкома секретарь.

Хьажкlашта дика доал ду

Урус-Мартана района «Горец» совхоза кхамагlча отделене йийта а силоса а лаьрхlа 350 гектар гаргга хьажкlаш дlайоьлай.

Йоккха опыт йолаш ю механизатор Адаев lайнди. Дуккхача шерашка совхоза лаьтта цо кхиа ду ялат а тодахкаш культураш а.

СССР хьаяь Нохч-Гlалгlайн АССР вlашагlъелла 50 шу дузача юбилея сийна хlара гектара тlера юкъера лаьрхlача 170 центнер моша доакъар чуда йол дешнад механизированни звено звеньевойс нов. Адаева.

Шо дикка лош йиза, кхоачашдара хьажкlий кхашка чlоагlа къахдлйгад цо. Шоза удобренешца дика подкормика яьй, лаьтта цамцадоккхаш кхозза культиваци яьй.

Дукха ха йоацаш 177 гектара тlера хьажкlаш силоса хьаьха йолие. Бахха дика доакъар хургда цох.

С. МАДАГОВ.

ТОЛАМЕ КЪАХЬЕГ

Социалистически ихье дика толамаш доахаш хьабоагlа Ачхой-Мартана района «Лермонтовский» совхоза къахьегамхой.

Шоай ишсв хьшиерн кхо а я лапи къахьегаш ба дlанза совхоза механизатораш ялат чуэцача.

Каст-каста «Молнеш» тlа, «Къахьегама листокаш» тlа буввц дикагlбола комбайнераш. Царех ва Эзерханов Муса. 1949 шера дена комбайнер волаш хьалоагlа из. Дукха шераш да цо укх совхозе бола бу а.

— Хвоттам во лаьтта бале я, укх шера ялат дика хьайнъад тха совхозе, — йоах Муса. 30 центнер мунх бахьихаб хlара гектара тlера, кlа — 26 центнер.

Ялат хьаьха доладелча дена тыннара къахьегаш ва Саидаев Укайс, цул дукха тlехьабисаш дац воlи Османовгlар в.

Цу совхоза ялат чуэцара новкъостал де баьхкаб «Гудермесский» совхозера комбайнераш Рашидов Ризван, Васкаев Лемlаьла, Зубайраев Хьусейн, Радуев Ханг.

Шоллагlа шу да, Грозненски автотранспортни боахама, Урус-Мартанерча филиала шофераш бола вежарий Ахмадовгlар Эльберди Гlайрбеки цу совхозе ялат чуэцача болх беш бола. Дика къахьег бар.

Ш. ОСМАНОВ.

Эггара хьалха кийчбу

Вай парте XXIV съезда белгалдаьдар юкъера образовани йола специалисташ кийчбергбола училищаш дукхагlа хургйолаш дола гlулакх сихагlа вlаштlехьдоаккхалда, аьнна.

Цу лоархlамерча гlулакха теркам тlабахийтар Грознерча № 5 йолча профессионально - технически училища кулгалхоша.

Укхаза дlаддахача шера эггара хьалха хьайийллар промышленни предприятешта юкъера образовани йола специалисташ кийчбеш йола курсаш.

Укх деношка дипломированни электрикаш, монтажникаш, веррига а 155 къона специалист араьен училища.

Вай республикеи РСФСР кхыча областашкарча, краяшкарча предприятешкеи дlахьожабаргба уж.

В. ШАКРИЕВ.

ВЫШКОМОНТАЖНИКИЙ КОТАЛО

Укх деношка цхьаькха а буруш иаста долалургда Магlалбикерча лаьттанка. № 919 йола вышка дьалъечар юккера балхаш деча хапа тlакхьечар со цига. Тешаме, чlоагlа я Хангиреев Зубейра бригада урагlъялийта керда вышка. Чlоагlа гlедбала бар уж хайал хьалха уж балхаш чакхдика шоай ка аларх.

Къаьстта раьза ва цу гlулакха шоана сурта тlа бlаргагу бригадир Зубейра. Атта дацар цунна наьха къахьегама ойсарле айлургболча тайпара болх вlаштlехьбаккха, вlаша материалаш хьатlайра оарцагlвуаль. Цудукха хlана сепаргlата ва из. Дикагlболча шоай вышкомонтажникий цlераш къаьр сона Зубейра. Уж ба С. Ганижев, В. Шадиев, А. Усанов, В. Иванчук.

Сиена чехха а тьнта чубоалачо даха хlеззнга саламаш бу шоана буруш деттача монтера вышкомонтажникаша, балхаца вешевиче хинна цlенхашта дlа а хьана дог бухкъадолин детеш бий, вышкашера дахьна гlалатош дуйцеш.

Цига цийсвелар сона из буруш тоза дезаш вола Магlалбика нах хьа Сальников Александр Яковлевич я. Каст-каста воагlа из вышка мала ярга, балхаш нийсса ду хьожа. Раьза ва из вышкомонтажникий коллективана, дика а сона а ю цар кийчо.

— 5 эзар метр хlоргача лаьтта чено тхоашта фу совгlат лу хьожаргда тхо, — аьлар цо. Вуруллеттарий бригада кийча ю ераш дlабоалаие а бурув доладе.

М. КАРАЕВ.

СУРТА ТlА: бригадир З. Хангиреев.

Автора сурт.

Совгlат деннад

Советски торговле болхлочун Денна накъабоагlаш вай республика кооператораша дика толамаш даьхац товарооборота план кхоачашъеш, юрта боахама къахьегамхошта культурно гlулакхаш деш.

Госторговле болхлой обкома профсоюзеи Нохч - Гlалгlай республика потребсоюза правленеи яьй итогаш ю потребительски кооперации дикагlболча болхлошта «Потребительски коопераце отличник» яха значокаши сийлен грамоташи елар.

Сийлен грамоташ еннарех ба Магlалбикарча райпо тика заведующа Льянова Зарема, цу райпо шофер Бокоев Мухьмад; lаьлий-Юртарча школера буфетчица Лайнова Заира, Калиновскерча тика заведующа Боскиева Тамара, кхыбараш.

«Потребительски коопераце отличник» яха значокаш еннай республикан потребсоюза воккхагlвола инструктора Ганиев lелдат-Воагlа, Советски района райпо председателна Келоев Хасона, Магlалбикарча заготконтора директора Мамилов Савербика, кхычарна.

С. ВОРОНИН.

КОМСОМОЛЬСКО - КАГИРХОЙ ЗВЕНО

Дикача къахьегама толамашца накъабоагlа СССР-ан вай республикан ах бlаь шу дузача юбилейга Шалинской района «Путь к коммунизму» яхача колхоза комсомольцаши кагирхойи. Цига вlашагlъелляй колхоза шоферий комсомольско - кагирхой звено.

Комсомольско -кагирхой звенона кулгалдеш ва Гайраханов lимран. Ялх комсомолец ва звенонца.

Цхьа барт бола дезал санна ба хаши къахьегаш хьабоагlа уж. Интернациональни звено я из. Бектемисов Амангельды нагlе ва, Жупиков Александр — эрсе, Мусхаджиев Мовсар — нохчо.

Дийнахь царех хlоране шин машинаца комбайнашкара дlакхухь 30 тонн ялат.

Ер шу дlадоладелча дено царех хlоране 300—400 килограмм доа-кхор а кходаьц.

О. ШАДИЕВ.

СССР хьаяь 50 шу дизарга

ЦХЬАН ДЕЗАЛЕ

Ахматбек СУЮМБАЕВ,
Киргизски ССР Министрий Совета председатель

Мукъача республикай йоаргйоаца Союз. Ханана тахка, тlамельттача тохканех чакхъьенна, исторе чуьхь эггара хьалха бlарчача халкъашка дизза йола адамий ярах кхаьча Союз.

«Вайна еза къаной шоай лоlамера союз, хьаьна къамо вокхашшина белга хулийтаргдоаца союз, бизза цкъаш хилара, вежарашха кхоагlо хилар къаьта кхетадара, бизза шоай лоlаме барт хилара - союз». — яхаш белгалдаьхад Советски пачхьалкха хьальча сийлахь-воккхача Ленина.

Дукхьал митта хилар 1922 шера хьаяь кхаьна мяз тlа а бохийташ керда вахар дилара. 1917 шера Октябрьски социалистически революцена карагlдаьннараш чlоагlдара а дукхагlа хилийтара а тайп-тайпарча къамех бола итташ миллионаш нах вlашагlтехка йола Советски Социалистически Республикай Союз.

Доаргдоаца войнал чlоагlдеча шийтта байракха юкъе леп Киргизски Советски Социалистически Республика Пачхьалкхен байрака а.

Коммунистически парте хьаьйий политика. сица боча хеташ ленински оала политика бахьан йолаш советски халкъий вежарашка бола дезале киргизски халкъага кхьачар революци хилалехь дог даха йиш йоацаш хинна долле хlема: шиий пачхьалкхел, чlоагlгlа дегlаена экономика, товзина культура. Советски Союза — къахьегамхой сийлахь-воккхача пачхьалкхен низо lалашбаь машера кхерамазен. Хlаьта СССР-е хьамий дош къоастадара лардаш ехкар Владимир Ленин вар.

«СЕРДАЛО»
2-гlа оагl. 22 июль, 1972 шу.

Советски Киргизи... Бlаь шу хьалха цун территоре тlа доал деш яр феодально-родовой отношенеш, къаьга эксплуатаци, юкъерча бlашерашкара тlехьадисар. XX бlаьшера тlакхочаш а Тянь-Шаня лоамашка цхьа го я баккхалар исторе шорттига кхестача, цlувзача чархо. Ше хиина бийкъа бола пхьаннадкъа сеца моттиг йоаца, кlезига пайда тийина хьайбай боадам бар. Хьалха хиина дlадагlйола хьелеааш, хий, лаьтта бахьен родашта юкъе лаьтта са хоаладеш хиина къовсам бар. Машинашкъаш йоацаш, промышленность йоацаш, вlашагlкхийтта болхлой класс йоацаш хиина Киргизи, боккъалдаl аьлча, юкъерча бlашерашка йоаххаш юстара кхесса яр.

Тахан е аlаш дац цудукха Советски lаьдала хьалхарча шерашка Киргизи союзни республикашта юкъе эггара кlезигагlа дегlаенеи хидданза новкъостал эшаш хиина хилар. Из новкъостал доагlар массе а сагlоразьара, къаьстта вежарашка долча эрсий халкъагара.

Ер да хlема ца эшаш шоазъхьа шу хьалха, 1932 шера 17-ча ноябре арадаьна документ: «Шоллагlча пятилетке ...Киргизски автономни ССР боахама - культурни дегlайоалае лерхlаш Ленинградски Совета Президиумо соцам бу: Киргизски АССР-а политически, боахама, культурни шефски новкъостал де».

СССР lилман Академи (цу хана из яр Ленинграде) lилма-тохкама институташеи Киргизстана производительни низаш доаззаре хьаьнехьера боккха болх дlабоаьбар. Ленинградо тха республике уайтар инженерно - технически кадраш, школайн лакхерча дешара заведенейн преподавателаш. Технически оборудовани хилийта киргизски предприятеша, колхозаша, совхозаша деш дола заказаш эггара лоацагlча ханашка кхоачашдора ленинградски предприятеша.

Ленинграда lилман культурни деятелаша йоккха новкъостал дора киргизски халкъа къаман театр, музыка, балет, изобразительни искусство хьеченн дегlайоалаеча. Хlанз-чlоагlа боккха мах бу киргизски кинематографистий балхий, из бахьан долаш тхо доккхарийла да Ленинградски школане. Тха лоамаш хрея талант йолча дукхача касийча нахен мехкарашен образовани яйцай Ленинграда лакхерча дешара заведенешка.

Новкъостал доагlар Москвера, Саратовера, Казанера, Киевера, Свердловскера. Берригача мехкахкъа лаьцар тха къаман кадраш кийчъеча, Киргизе лаьттан ченаш тохкача, цун производительни низаш лакхдеча юкъе.

Айхадача вежарашка долча бувзамаша дувз киргизски халкъ лоаллахарча Узбекистанаца.

Октябрьски социалистически революци хинначул гlехьагlа киргизийн узбекийн халкъий доттагlал кхи а дикагlча, кердагlча социалистически чулоацамца - хьалаияя, боккъонца дола воцал а хиива дlаэттар. Из лакх а лора, чlоагl а лора Советий lаьдал бахьан Юкъерча Азе лаьттача тlемаш тlа, маьрша хlиме кхоллаш къахьийгача шерашка, вох геттара дика берикат е даьлар. — Кlорта промышленности бос бола металлургий дегlайоалар боккха лоархlам болаш дар Узбекистана промышленности транспорти дегlайоаллара. Хlаьта Узбекистан а боккха лоархlам болаш хилар тха республика индустриализаци еча, тхона машинаши оборудовани а кхухьийташ. Хаддаза ух ук хlанз а узбекски заводашкара.

Узбекски ахархоша мах баь еертвоаца новкъостал даьд, хlанз ла а ду киргизски деллалашта бlазиби кхебеча. Хlаьта киргизски ахархоша дукхаза а кlалхарбаьхаб шоай лоалахой бахийн йокъалах бовчара, цьаьна хьалъьай итташ йола хий дейна моттигаш, царца доккха Ферганска канал а деш.

Иштта вlаши гlулакхаш леладу оаха тхоай кхыча лоалахошца — казахашцеи таджикашцеи а.

Вежарашка долча казахски халкъо киргизски хьайбаш лелалераштa цхьаккха хlама доацаш хьелаю хlара шера lай лехали ду тха доакхи 500—600 эзар жа лоажадеш йола Балхаша юххера Кенес-Анархай яха йоккхий даьтlенаш. Хlаьта киргизаша шоай оргlана казахски колхозашта совхозашта елар Сусамыр яхача аьле чура субальпийски дагlенаш.

Республикаш вlаши леча хувцамашка чlоагlа дувзаденнад ерригача советски халкъий сийлахь-доккхача доттагlала бувзамаш. Мехка чухь долаш долчоха хьалечохи оагl юкъара пуьнеъа лерхl, вей юкъарча гаиса юкъе сахоша лоацача даькъех доккхал а ду. Дукха ха йоацаш хьалха а тlехьайиса хиннача, пхьаннахье сеца боахам ца лелабеча ираве мехка ерригача районашка промышлени продукце бlаьй тайпаш бедал лоаттаю. Шийна эша бедаш продукци кхьача республикашкара хьа а яйо. Киргизски заводийн фабрикайн марка тlайола продукци дунен кхоазтьъен цхьан мехка экспортагlа дlакхухьийт Советски Союзо.

Боккъонца вежарашка йола гlишло а хиина дlаэттей Нарына хи тlа юлла Токтогульски ГЭС. Цига вlаши уллув дlа а ьтта къахьег киргиза, узбека, эрсечо, казаха, мехка шоаттъьа гаргга долча къамий викалаша. Из энергетически гигант хьалъаь аьлча, тха лоалахошна — Узбекистанага, Казахстанага, Таджикистанага, электроэнерги кхаьча ца lеш, дукхача ихаьина дилла хий а кхоачарга. Токтогульски ГЭС лакха суйт теха аьлча хьахург ва бий зlема кхоллам дола 19 миллиарда кубометр совгlа хий соца кулгашца хьебаь форд. Цо йиш хулийтаргья дlаддийнар дика хьувкъача, бlаьш йоарбш гектар хулача лаьтта хий дийла.

Киргизаш тюрски мотт лебеча эггара къаьнагlчарех дола цхьа халкъ да, бакъда эзараш шераш даьннача къамича исторе тха халкъа еннаяц пачхьалкхел. Дукхал аьний исторе чуьхь керда хана хьайийллача Октябрьски социалистически революцех мара хиннаяц къамий дош революционни накъвоаца къоастадеш йола классически образец. Киргизий хьахиний шоай пачхьалкхе. Лоацача хана цунна мегал мехка ерригача кхычарца кийса дlаотта, дегlаена промышленность, боккха механизированни боахам, хьалха латта lилмени культурен, къахьегамхой вахара лакха боарем болаш хила.

1971 шера Киргизстане хьалар Юкъерча Азе республикашкеи Казахстанеи хиннача аграрни хувцамий опыт йовзара хьакъехьара дунен халкъашта юкъера семинар. Цун балха юкъе даькъалаьцар Азе, Африка, Латински Америка дегlабоагlача 29 мехкарча викалаша. Тха республике шийна бlаргадайначох хетар дувцаш Азеи Африкеи мехкий барт-цхьоагlон организаце Генеральни секретара заместителa Хьасан Хафеза аьлар: «Дегlаоагlача мехкашта йола школе хулалургья Киргизстана. Политически, пачхьалкхен, социальни дегlаахара ерригача доакъошка бlарга ца ейна прогресс хьахиннай шуцига».

Хlанз теша я хаха ха революци хилалехьа киргизий шоай меттала йоазув хиина ца хиларах. Хlаьта дуккхача бlашерашка хьадоагlа киргизски халкъа истори аздора хехка болхеча баьрей товрий баргаша демаля ютача лерашца. акынаша — сказителаша бигагlа дувцаш тlехьенгара тlехьенга а кхоачар. Хlанзара Киргизи беррига а нах дешар ховш бола, массане а дерригаьюкъара юкъера дешар чакхдаккхалза дарглоацalга кхоачашдеш йола республика я. Цун лакхерчой специальни юкъерчен дешара заведенешка кийчъю 150-нел совгlа йолча специальностегlа йола кадраш.

Республике я кхоазтъа совгlа lилма-тохкама учреждени институтии, шиий lилмай Академи. Вокъьена дизза хиина дlаоттад литературеи искусствеи.

Коммунизм хьалъеча Советски Киргизстана даьха толамаш Ленина шин орден ялари белгалдаьхад. Тха дизза ала боккъо а йолаш ала йиш я из доккха сий вей дукхача къамех латтача дезала лаьхкхал, аьнна.

Республика экономикеи культурен дlаяло а дегlайоалаяра геттара йоккхий перспективаш 1971 шера бlаьсти Советски Союза Коммунистически парте XXIV-ча съезде белгалъяьхай. Хlама ца эшаш цхьан ахазен лакхлургба промышленни производства боарам. Сидагlа дегlайоалае лерхl машинаш хаоо, электротехническа, кхечан, ейта промышленность, технически прогресс lалашъецца бахьа бахьаш хьашташ кхоачашдеш доле доакъош. Шено а лаьтта леладелга хьайбай боахаца техникаца lалашбаре, цар культура лакхъяра лерда тlа дикка дукхагlа йоахаргья юртбоахама продукци.

Цхьан ахазен лакхлургба капитальни гlишлош хьалъяра боарем, хlаьта производственни лоархlаме объекташца дукхагlа хьалъергья социально-культурни фусаний-коммунальни гlишлош. Республике хlара шера, берригача мехка а санна, тlа-тlа дукхагlа къахьегамхошта хьалъю кина товаь квартираш. Дlаяхача бархlагlча пятилетке Киргизе хlара кхлахагlвар кердача фусаме ваха хайра. Йисагlча пятилетке дlададахача пхе шера хиннача 1,4-аза дукхагlа чубахара наха дlале лоэхlах цlенош. Иштта дукхагlа хьалъергья школаш, больницаш, школе ваха ха йоацача берий учреждениеш.

Кердача пятилетки заданеш толамца кхоачашъяра тхангига хьахиннад геттара дика хьалаш. Царех моттгlера лар да наькха доттагlал шоай социалистически Даьхнна, Советски пачхьалкхе дlахо я тоаяра мамогга дукхагlа хlама де гlерташ уж хила.

Коммунизм духьа къахьегаро вlашагlтох тайп-тайпара болча къамех бола нах. Киргизстана территоре тlа бах 80-нел совгlа долча къамех бола нах. Советски халкъ аьнна цlи йолча сийлахьдоаккхача бlарчача цхьан хlамайл кхоталенна лакхъя да из.

Советски нах цlенкха а lиш лаьтта йийччача оарцагlа ца бовлаш, котталонна йраз а бергача халлоти сагото а цхьана ею цар.

1970 шера чlоагlа лаьтти еттарех доккха зе-зулам даьлар воае чу улача Иссык-Куль lана малабоале улача Тюпски Джети-Огузски районашта. Секундагlа доха а дир, толха а дир дерlа лоаригга кхоачаш цlенош. Чубахе цlенош доахаш 20 эзар саг висар. lовь бутт болалуш хиннадар из, хlаьта хьаллара тlовлаяй тlеотта лехь йолавача посолошкин терта цхнана баьха нах кердача цlенош на баха ховшабер. Тюпеи Джети-Огузеи массанахьера а еза бола ялар гlишлой материалаш тlайолайшинаш. Новкъостал дера Сибарегlара, Уралера, Москвера, Ленинградера. Киргизе хоаех дика уйла кхейтар Литвера, Латвера, Украинера, Узбекистанера бахкача къамача гlишлошъераша. Дега бозаш дагабох тхона дог цlеной кьаьн хlамашта дог доакхи дохкнаш новкъостал деш мехка тайп-тайпарча республикашкарен областашкарен тхоашта нуаг хlоалдераш.

Из да СССР халкъий доттагlал низ кхоачашбе чlоагlон хилара, цар вlашаи вежарашха хьаллаацамо хилара хьаьта доахарех дола тешам.

Социалистически къамаш тоадалийтара, уж вlашт гаргадара Коммунистически парте Октябрьа хьалхара дероша дена дlаболабьича ленински наькьо бекхате гlулакхаш ду. КПСС XXIV-ча съезда решенеша кхы а вlаьшагlа йир парте къамий политика теории практики, йисагlча пятилетка геттара доккхий декхараш кхоачашдара лерда тlа лерана советски халкъашь кхе а айхха гаргаоаре хьал хьахилийтар.

(АПН).

КРАСНОДАРСКИ КРАЙ. Краснодарски юрта болхана Iилманкхиама институтерчу кIан селекцин оча отдела 1930 шера дуьйна куьйгалла до цуьнга Социалистически Къинхьегаман Турпал Павел Пантелеймонович Лукьяненко. Цу юкъа ший ученикашца цуьнна кхоьллина совгIа кIан сорт хьадаьд цо.

Институте келанца отдел — кхоьллина Iилманашта йоккха шиеле. Ленински преме лауреат П. П. Лукьяненко, 70 шу дала ше долучуьнца а, творчески ницкъех аьзна ва. Ший ученикашца цуьнна хIора гектара тIера 60—100 центнер ялат тергдола кIан тайпаш лехаш ва из хIинца.

СУРТА ТIА: институте опытни кхай тIа ва П. П. Лукьяненко (аьрдехьара шоллагIаар) ший ученикашца (аьрдехьара аьттехьа) — зIамагIйолча Iилман болхлочунца Б. А. Калиниченкоца, вокхагIйолча Iилман болхлочунца В. В. Костицица, вокхагIйолча Iилман болхлочунца Ю. М. Пучковоца, гибридни кIанний лабораторе заведующеца В. Б. Тимофеевеца.

Е. ШУЛЕПОВА сурт.

ТАСС фотохроника.

ДIАДАХА ДЕЗА КХОАЧАМБОАЦАРАШ

Республика кхачан промышленноста министерства предприятешка технически эргалхара, кердаьраш хьальера, болх беш ираш эргалхьа тоаяра а шерьара а, керда прогрессивни технологи хьалха леттарий опыти болха юкъейоалаяра а йоагIа йоакхо яц.

ХIанз кхачан промышленноста предприятешка тишъенача а ялъдаьнача а оборудоване 50 единица а цуьнца цхьана ер шу долалуш ваь а хьожинъ, хIанз а болх бе йолаллийтанза 194,2 эзар сомий мехьа 227 единица я латташ.

Геттара мела лед производствена комплексни механизаци автоматизаци елга, хилача а гIоние делча а балхашта, къьаста мукъ тIаботтара — боссабара операцешта механизаци елга. Цудухьа духа да предприятешка кулг-кара долх дола балхаш.

Кхачан промышленноста предприятей кулгалхоша цхьа дIаяола а шийна хьанахьа чакхьякац а белгалъ организационно-технически мероприятеш, цхьаьрниш кхоачаш ца еш шераш дIаух.

Масала, 1971 шера республика кхачан промышленноста предприятешка керда техника, дикагIйола технологи балхи юкъейаккхьара, производственни процессашта механизаци яра 87 мероприяти чаккхьакхоа оттаь план яр. ХIанта чаккхьаккхар 51 мара яц.

Укх шера хьалхарча ялх бетта чаккхьаккхе лаьрхIача 40-нех 25 мероприятиш мара кхоачашъяьнац. Грозненски маькаъечи комбината № 1 йолча маькха заводе соахка хьалхарча квартале механизаци а лаьрхIадар бод ло боллаш дIаюза бакъара процесса а берхIа беча агрегата тух хьотелара балха а. Цу гIулакхо болх дикка аттача а боаккхар, хIаьта маькха-булочни продукци чамболашагIа хургилар а гуш лар. Из гIулакх хIанз а тIехь дила да.

Цу завода кулгалхоша кIеанга йоакхо ю санитарно-технически къахьегамаш хьалаш тоадара. ХIанз а тIехь 600 килограмм долал дола вагонеткаш, дежаш 20—30 метр гаьна хера дIа-хьа тетташ я. Цига болх беш йола технологически оборудоване ремонт а ца еш, хувца оьзи ширайьна я.

№ 3 йолча маькхъечи заводе (директор нох. Хамидов керттера инженер нох. Величко) маькх еча форм ашта лаьтта хьоккхилга автоматически хулга дизак чаккхдаьнжалац. Цу гIулакхо кулг-кара беш бола болх аттача баьккха ца Iеш, шера 5 эзар сом алапа тIеда деза болхлой ккыча балхашта мукъабалийта хургбар.

Завода ерригача цехашкара санитарни хIал да вельлургволаш дац. Кхалиьха гигиена цIа дац, болх беш яц санитарни установка.

Тух лоаттаду санитаре боьъонех лоаттаде йиш йоацача, духхьал уйна тIа Iодоассадаь. Летонаш ца тоьар бахьан долаш маьх а уйнаш тIа лоаттаеш моттигаш ниьслу.

ЯиьлагIча маькхъеча завода ГОСТ-агIа йоацаш продукци ярхецаш моттигаш ниьслу. Заводе кхоачамболлаш деладац санитарно-технически къахьегамен хьалаш тоадара гIулакхаш. Цигара вентиляци дийра болх беш яц. Цудухьа болх беш йолча моттигашка чIоагIа дIайна хул. Конандерски цехера изделеш кхоразш йола пинкаш уллуй вентиляторашь йоацаш я. Транспортерий ленташ тиша да, хIаьта хан-хьажалья цIен а дац уж.

Грозненски макаронаш еча фабрике (директор нох. Глоба, керттера инженер нох. Белов) укх шера хьалхарча квартале целофанова тIормигаш ду цим машина оттаьй шоай килаца. Из бахьан долаш дикка лакхлургьа къахьегама овсарле.

Грозненски йий доча заводе (директор нох. Мартанукаева, (керттера инженер нох. Антонов) 1971 шера деиз чаккхьахьа яьнаьц мукх сортагIа къоастабарец, болаш бола аь тоабарек, цуьнн йий дикагIа а хургдолаш йола мероприятеш. Кулг-кара леш дола хала бIлхаш кIеэнг а леш, йий доаккхо завод дикача беделца — солодаца Iалашъяра балхаш соахка яиьлагIча квартале чакхдаха дезаш хиннадале а, хIанз а далалза да.

1972 шера хьалхарча квартале а чаккхаьккхадац ийшк аккхара отделени болх бе йолайолийтнлга. Из бахьан долаш билае болх бай та торо яц йий кхаккоча отделенега. Кхоаза кхьокхо дезача йоази мара кхехкале кхен.

Дахь ца далар кхерам болаш да холодильни установкаш болх бе йолаялийтара балхаш а, технически гIулакхаш завода шелал чIоагIа эше а.

Цу лаккхехьа мел дийцача кхоачамбоацарий оала ийшк йоаккхача отделене, солодовенни цеха, компрессорени 1962 шера деиз йолаьь реконструкци вIалла йисто ца йоалаш гаьна яларна ба.

1971 шера республика кхачан промышленноста 14 предприятеш йий доаккхача заводи Шелински райкхачан комбинатой кхоачашъхизар къахьегамо овсарле лакхъяра план.

Укх шера пхе бетта къахьегама овсарле лакхъяра планах ерриге кхачан промышленноста министерство а лоархIаяьнац, хIаьта йий доаккхача, «Ачалкх» ахи хий кийчдеча заводашка, МагIалбика, Гудермеса горкхачан комбинаташа план кхоачаш ца ярал совгIа, соахкарчул а лохдаьд уж хьокхамаш.

Шоаш хьадаьнох алапи яйдеча дуккхача болхлоша нормаш кхоачашьяц. ДIадахача шера 93 саго кхоачашъяьцар нормаш, хIаьта укх шера 5 бетта — 32-не. 1971 шера министерства предприятешка эхьа яйна балхи за 699 сага-ди да. Дукха моттигаш а кадраш билхора дIеухаш а керда дьаьйеш а. Дуккхьала дIадахача цхьан шера балхара дIаваьнна 1021 саг, царех 14 инженерно-технически болхло а волаш. Цу юкъа керда балда вена 1037 саг.

Министерства системерча предприятешка инженерно-технически балхаш деш 12 практик ва.

Республика кхачан промышленноста предприятешка технологически оборудоване, машинашта дьаь заказаш диза кхоачаяьдац.

Доккхий кхоачамбоацараш да производственни мощностех биэза пайда эцари а уж карлерзара а даьк'е. Масала, корта бохош доаца маларш деча 1970 шера ерригача мощностей 46 процентах мара пайда эцанзар, хIаьта 1971 шера — 50 процентах. 1971 шера макаронни изделеш еча — 76,5 процентих, маькх йоттача — 74,3 процентах мара пайда яйцабац мощностех.

Кхачан промышленноста министерства предприятешка йолаш йолча производственни мощностех биэза пайда ца эцар бахьан долаш цар арахеца продукци 230 эзар сома езаьенний, из бахьан долаш планагIа хьатIаба безача пайдах 346,3 эзар сом яйшад.

Дуккхача предприятешка йоагIаш йола йоаккхо ца къахьегам Iилман лерда тIа вIаштIехьбаьккхарех производственни эстетикин план балха юкъейаккхьара, эсала лерлабу шоай болх технически совета, технически информацех экономически анализех службаша, Iилма-технически, изобретательйа рационализаторийн общественнай юкъъантарча организацеша, даим болх беш йолча производственни совещанеша.

Кхачан промышленноста министерства предприятешка геттара во вIаштIехьбаьккхаб коллективашкара рационализацен изобретательствах болх. Министерства оагIонгахьара хила боагIе тIахьожам лоаттабац цу балха, боагIаш бола методически хьехам лац. Ерригача министерстве а ваи кхьна балхах мукъа а волаш цу дешага хьажа оттаваь саг.

Изобретательстваи рационализацеи балхаш леладу ИТР-чарча цхьаццаболча болхлоша. Юкъе кхьачача цар деш дар, фуд дьача, министерства ведомствагIа йолча предприятешкара цу хьакъехьа бола отчеташ хьагулъелга мара дац.

И. ВАШИРОВ,
Д. МИЗЯКОВ.

ЯЛАТ—ПЛАНАЛ СОВГIА

Укх шера 1773 гектар кIан 234 гектар мукхи дIабийнаб Грозненски района «Ермоловский» совхозе. Цул совгIа 250 гектар хулача лаьтта горох а дIайийнай. План 16,7 центнер мара йоаначе хIара гектара тIара 18 центнер кIа, 10 центнер езача 12 центнер горохи 17 центнер мукхи чуба дош денна дар совхоза кхаш леладераша.

Шоаш тIайийца деккар дизза кхоачашдара хьинаре бола бар совхоза къахьегамхоша. Хьинахьа дика тоаль 18 комбайн юбилейни шера хьувкъам чуэца араьлар.

Балхацара моральни материальни безам совбаккхара гIуллакхаш леладу. Горохи мукхи хIанзлейка чуйнца баьнинаб. ХIанз совхове чуэцаш латт кIа. Массехк ди хьалхагIа 1 эзар совгIача гектара тIара дар чуйнца даьннадар.

Комбайнерашта юкъе а къаьстта дика болх барца белгалбаьнинаб Саламов Iумар-Хьажа, Сакаев Ширвани, Богатырев Евгений, Микаев Мовлди. ГрафикагIа 12 гектар йолча царех саго дийнахь 16—18 гектар кIа чуэц.

Ишта дика болх бу комбайнаша аьрда кIа хьатта дIаккхухьача водителаша а. Дийнахь наI-ах, шишша норма йоаких водителаша Мустигов Зарбулатa, Курбанов Або-Хьажас, Тахунов Iаьлас, кхычар.

Ялат чуйнца даьнна кхаш ча хьагул а деш мукъадоах трактористаша Алгериев Алгера, Хаджиев Нурде. ТIоккха лаьтта оах, цу тIа доаккъара лаьрхIа шоалагIа хьажкIаш дIаюв. ХIанзлехьа 350 гектара тIа дIайийнай уж. Из болх бечa шоаш кхобац трактористаша

Хутуев Батас, ВитиханоагIар Байнурадем Салаудинех.

Кхашка болх беча техникана эша технически гIуллакх делга дика вIаштIехьдаьккхад совхозе. Сенaчарa меттахьа яла ца езаш комбайнашта, трактороашта доагор, хьекха лаьтта яйца тIаводa Дашаев Лaьча.

Кхашкарча стане хан-хьанахьа арайоах «Къахьегама листокаш». Цу тIа дувц дика болх берах, гучадоах кхоачамбоацараш. Хьалхара моттигаш яьача комбайнера, водителa карара хара тела цIе вымпелаш лу, кхидоча совгIаташца белгалбоах.

Ший хаиахьа чам болаш кийчбаь бIайха кхача хулийт кхашка боаккараште. Дика столови я стане. Столове повараш ба шоай гIуллакха мастераш бола Л. Мальцагова, З. Дашаева. Шоаш дика кхабарах механизаторашa барказ йоах царна.

Кхашка болх бечарна дIаккхуьйза хIанa.

Совхоза центральни хьатта шин сменагIа болх бу. Ялат цIенлу массехк машина, транспортер а цига. Дика болх байт царга машинисташа А. Лорсанова, Х. Арсамаковас, П. Бибиевас.

ХIанз пачхаьлкхена планаш совгIа ялат дIалуш ба совхоза къахьегамхой.

Я. ЦУЕВ.

СУРТА ТIА: балха учет лелаю С. Джабраилов кIа яйца водача водителa А. Кубановна маршрутни кагьат дIалуш воал.

Автора сурт.

ХАЛКЪА ГIУЛАКХ ДАР СИЙЛАХЬА ДА

Дукха миллионаш болча продавецай, кулинарий, товароведий, экономистий, торговн даькъа кхычa специалистий йоаккхача отряда 23 июле белгалдоаккх шоай традиционни цIей — торговле болхлочун Ди.

Торговле болхлочун цIей укх шера белгалдоаккх Советски Социалистически Республикий Союза хьалье Нохч-ГIалгIай автономен 50 шу дизар деззаро творчески къахьегамах хьинар яйдаьча хьалашка.

ХIара къахьегама да кIеслагIча пятилетка планаши деххараш кхоачашдарах мул боахаш дIахьу советски халкъо.

Цецдаьнехен гIоздавнеи хьеж адамаш Советски Союза прогрессага. СССР-е производство дегIаахара маIан, тIа-тIа дуккагIа вай дIахьалхашкалья ахаро лерхIар белгалдоал къахьегамхой хьашташца, пачхаьлкхено хадданза халкъа ахара боарам лакхбара йоакхо ярца.

Из цIаькха а бахьдир халкъа эша товараш арахеца промышленноста доакхош дегIадоаладара темпаш сихъяра, къахьегамхой вахара хьал дикка айдара тIаберзабаь никъ лаьцача вай парте XXIV съездо. Из-м советски торговле а цун калрай а керттера деккар да, хIана аьнча дуккачи хIале цар балхах, гIулакх цар цIени лелаларах тийша да Коммунистически парте лаьрхIар тоаме кхоачашдала.

Нохч-ГIалгIайчен пачхьалкхени кооперативни торговлега хIанз кхоачимболаш ресурсаш я бахача наха промышленни продовольственни товараш хилийтара. 1970 шера 425,8 миллион сомага дIакхаьчар республика товарооборот, 1965 шерарчул 140,8 миллион сома маьха товараш дуккагIа деххад бахача нахига. Укх шера хьалхарча ялх бетта бахача надага дехкал совкха цу хьинилца деххачул 13,5 миллион сома маьха товараш дуккагIа. ЧIоагIа лоархIаме да, бахача нахьа хIара сага сих лоархIаш доаха товараш тIа-тIа дуккагIа хулаш хилар. Нагахьа санна 1965 шера республике вахачи хIара сагa 290 сом кхаьчадале, 1966 шера—375 сом, 1970 шера— 401 сом, 1971 шера — 460, 3 сом кхаьчад.

ХIара Советски сага доалу шиш вахара торо лакхьенна хилар. ТIа-тIа дуккагIа доах хIанз промышленни товараш. Масала, 1965 шера церна доагIача даьтта 44,8 процент, 1970 шера — 46,7 процент кхаьчадале, 1971 шера хIанзале а 47,3 процент кхаьчад. Из-и ишта хила доагIаш а да, хIана аьнча къахьегамхой доходаш лакхе лу, царна эша кхачан продукташ дуккагIа кхоачамбеш ма хул, наьха торо хул промышленни товараш эцара ахча дуккагIа дIадахьа. Товарооборота юкъе оидо дакъа дIалоац дикагIйолча кхачан продукташа: дулхох духа продукташех, шуро а шурий продукташ а, фуьша, кондитерски изделеша, сомо.

Парте лаьрхIача тайпара товарооборот сихагIа дегIаух юрташца. Масала, пачхаьлкхен торговле товарооборот 44,6 процент лакхъеннай, кооперативни торговле — 81,1 процент, пхе шера планагIа лаьрхIа хиннача пачхаьлкхен торговле — 40,7 процентах потребкоперацие — 30,3 процентах моттел.

Республика юрташка товарооборот селлара чIоагIа дегIаяро дог тешаду ленински аскеташ кхоачашдеш хиларах — городаш юртаи юкъера йоаккхий башхалонаш дIайоалаш хиларах.

Дика хIанаш карагIдаьннад торговли вIаштIехьъаккхара даьккъе а. 8-ча пятилетка шерашкен 1971 шерен керда помещенеш хьалъяра а хьаьнаьчарна реконструкци яра а чотах пачхьалкхен торговле организацеша хьайилла 343 сага бола бе моттиг йола 63 тика. Алха цхьан 1971 шера болх бе йолайлийтай кхьа Iохайин 1164 саго хIама дааь йиш йолаш общественни кхачан керда предприятеш.

Торговн гIулакх дукхадезаьн доезаш болча специалистий йоакха отряд я хIанз торговн сете. Шоай професси вай мехка тIа-тIа дикагIа лоархIаш хилар Доккхаь ле йиш йолаш ба торговле болхлой. ХIаьта мехко массаяа бе боагIача тайпара мах бу дерригача халкъа юкъерча гIулакха юкъе цар лоацача дакъа. Из дос теша а деш баьхьу хIаьнаш эша тика тIа увача бахача наха гIулакх делга вIаштIехьдоаккхача доккхий толамаш дахара а пхе шера план хаьал хьаьяла кхоачашъярах а республикерча дуккача торговле болхлошта доккхий правительственни совгIаташ тийна хиларо.

Дуккхачерна юбилейни Ленински медалаш тийнай. Алхха пачхаьлкхен торговле системе 4 сага аний «РСФСР торговле заслуженни болхло» аха еза цIи, 5 сага —«Нохч-ГIалгIай АССР торговле заслуженни болхло» аха цIи. Дамаза хIанз долаш торговле системе болх барах, къахьегамерех общественни захарара кхоллала дика хьалах духхача болашкьо «Советски торговле отличник» аха знак енна.

ЗIамига дац кIеслагIча пятилетка кхоачаюда деза дола дIахтараш. Уж хьаькъаккхад 1972 шера январе баьча «Торговле товараш за технически хийчъярйи да дезача цхьадолча гIулакхаш» аьнча КПСС ЦК-ен СССР Министрий Советен соцам тIа.

Халкъа эша товараш хьаду производство дегIайоалара шерра перспективне хьалъенкхай КПСС XXIV съезда. Цхьайнахьа, товараш наьха совна дуккагIа арахецарах леттача тайпара эффект хилийтара, бахача наха массе оагIоралхьара дIадекараш тIа-тIа дуккагIа кхоачашде йиш хилийта. Цу торговле болхлоша наха эшаш фуд дикагIа Iохаде деза, массе оагIорахьара эффективни бувзам оттабе беза производствеца, гIулакх доезаш лостам теле беза промышленноста, наха леттаьш дола товараш арахецара тIадерзаде деза цун низаш. Торговле болхлой чIоагIаен тIехьаьнна ца боалаца хила беза продукцие дикал бахьан долаш лоаттабеча къоусаме, торговн сете чуйоагIаргйоацаш дукъале оттае еза бах цIи мел йолча хIаманин.

Ишта дикагIа вIаштIехьбаккха безаш ба общественни кхача а. Уйла эгара чIоагIагIа тIеяхийта йоагIа промышленни предприятешкарча, гIишлонашкарча, дешара заведенешкарча, школашкарча столовей сеть дегIайоалалара. ДегIайоалае еза ахфабрикатий, кулинарни кондитерски изделей производство.

Укх пхе шера торговн болхлой лоархIамегIарча дехарех цаI — бахача наха гIулакх дара культура лакхьяр, хIаьта цу даькъе голам балга материально-технически биза боарамах, торговн процессаш эргайоахаш тоаярах тийша да. Эгара хьалха самообслужинни шерра юкъейоалалара наькъана. Торговли дегIайоалара дьаькъе керттера лостам из ба.

Цунца дуьхьадениа 9-ча пятилетке йоакхе программа оттаяй торговн объекташ хьалъяра. Масала, Ленина улицегIа 330 балха моттиг а йолаш, хIаьнаш эша бахкарашта из мотта дуккагIа лаьрхIаш хургйолаш Универмаг хьалъяра лаьрхIад; дукха совгIамашагIа йоацаш шера оборот 40 миллион сом хургьа цу предприяте. Ишта хьалъе лаьрхIад 2,5 эзар квадратни метр йола продовольственни склад, цу даькъе 226 тонни чуйоша «Гастроном» торга холодильник, 3,6 эзар квадратни метр йола промтоварни склад, Универмаг. 25 эзар квадратни метр йола вIашагIтеад промтоварни база, 150 балха моттиг йола тикаш а чуйоагIаш 700 балха моттиг йола тIера дIахьийла централни рынок, Иванова городе массе тайпара товараш чуйола самообслуживане тика, Микрорайона 1200 квадратни метр йола Универмаг, кхыйола объекташ.

Цул совгIа «Консервплодоовощ» объединене хьалъергьа 11000 тонни чуйоша картофелехранилища а боцъадварашк сомп бохка йоакха 10 тика а. «Грознефть» объединене УРС-е предприятешта хьалъе еза 4,8 эзар тонни чуйошаргIйола кхоь овощекартофелехранилища, 8,8 эзар квадратни метр йола складаш, 210 тонни чуйошаргIйола холодильник.

Торговле технически прогресс яра цхьадола гIулакхаш чаккхдаха лаьрхIад Нохч-ГIалгIай АССР торговле министерства. Масала, 1972—1975 шерашка болх бе йолаялийта лаьрхIад холодильаш, подъемно-транспортни, кхыча торговн оборудоване 4 эзар совгIа единица. Самообслуживани йолча тикашка доаха товараш 9-гIа пятилетка чаккхйоалаш ерригача товарооборотах 48 процент, 1972 шу чаккхдоалаш — продовольственни сете 25 проценташ, промтоварни сете — 30 проценташ кIезигагIа доацаш хилийта лаьрхIад.

Торговле культура дIаяо лакхлурта дуккхачи хьале хIара коллективе бечa ихетама балха боарамах, социалистически ехьах бохьача пайдах, дисциплина чIоагIъярах, болх дика вIаштIехьбаккхарах тийша да.

СССР хьалье Нохч-ГIалгIайчен автономен 50 шу дизара бола боагIача тайпара накъабелар духье лелаеча яхь юкъе дакъе доацача торговле болхлоша доккхагIдола деххараш тIенйицад. Уж сийленца кхоачашдар — торговлерча хIара къахьегамхочун декхар.

Ф. МИРЧЕВ,
Нохч-ГIалгIай АССР торговле министр.

ДИКАГIЙОЛА ПОВАР

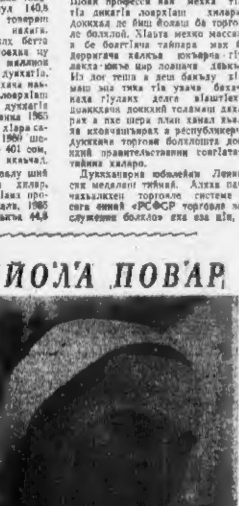

Массейтта шу да Хьава Нохч-ГIалгIайче болх беш йола. Юрта бахача наха сий деш йоаца цун цIи. Къаьстта боккхача безамца хьахаю из Веденерча чайне хIама даа увараша. Цига чакхе кийбеш я Хьава.

Из яр уккаш кхана дикагIа кийбара, хIама дао чубажарош раьза хургбола дика. Цунах лоаттадара кхьалца социалистически аьх йоагIар. Предложени цхьанка тIа Хьавайне меттал ерригача коллективе а раьза болаш дикна йоазонаш да боалар чуухашаш.

Доллаче хIамах сакхуш, массадолчех дог лаьача кхоасиго цIанкха талхийтац продукташ.

— Сага могашала боккхача лоархIаме да кулни, продукташ цIена лоттача,—йоах йоаккхагIа йолча повара.

Цуьнна цIено эзнага гуш да кухне чуьбьлча. Цхьа хIама дац уккоз совлен, массадар шишй моттига латт, хоза лостам болаш я кура ча.

Банка цхьанна къайле ац Умаханова Хьавай. Ше дуккачи шерашка Iомадар, дайзар нахьарша дIадоазайт цо кхочеча кулинарашта. Ше болх беча хано 26 саг кийчаво цо.

Кондитерий говза а дика карообразий Хьавас. Цо кийчъаь надедаш наха доеттаеш а эцеш а д.

Умаханова Iомаь а мастер Сатаева Умари. Ший хьехархочо санна бокха тернам тIабоьийт цо цун кийбу наха чам болаш къахьеге хилийтара. Ший балха дика гIулакх кхараIдуьненне цунна дукха грамотаи, «За доблестный труд» яхе медаль енна.

ХIанз СССР хьалье 50 шу дуьзача денна сийлена накъьенгара социалистически лоав дакхе лелаш къахьегам я повар.

СУРТА ТIА: Къахьегама Цхьа белрахка оадан лелаю Веденерча чайне боккхагIйола повар Умаханова Хьава.

Х. Арчакова сурт.

НАЬСАРХОЙ РАЬЗА БА

Укх тIехьарча шеранка шерлуш, наьболаш боагIа тха районе потребительски общества болхам. Дукхьал тха системах йолча тикашкара шера 8—9 миллион сома товараш эц наьсархоша.

Итт-ихайтта шу хьалха цхьаьттех тика мара яцар ерригача районе. ХIанз бIаьнцега дIакхоач уж. «Воккъенра» яр мара столовеш яцар. ХIанз 33 столови а буфет а я уккале бола беш. Продавецей, кулинешкарча болхлой арми а дегIаенай, хилнеш лакхъенний, опыт йоалай.

Бухгалтер хиларна сона дика гу уж хинна а, хIанз хулаш латта а хуьцамаш. ГаргагIа а, дикагIа а боаз шоай болх цIена, тешаме лелабеш бола торговле болхлой.

Ший професси езарга, опыт хилара хьежна мара балхах хаьлеш сага. Сий деш юаь тха коллективе Наьсар-Кертерча продуктех тика чу латта Арчакова Тамара. Цо цу чу болх беча укх 10—12 шера цуьнна латтьаш, цо маьха дега шайна эцам баьб аьнна аха саг леткъаш хезаьац тхона. Тешаме, цIена, хаьда бу цо наьсархошна мах, лостам болаш лелаю цо ший балха моттиг, хаинахьа а ийсе а хул цо ший балхах лупи йола отчет. Цудухьа доаи цун сурт тха Сийлен доске тIа.

Хьинаре дакъа доал Тамарас СССР вIашагIтаьлла 50 шу дуьзача юбилейна дикача толамашца накъабадара йоржача яхе. ХIара бетта лакха хул цун хьокхамаш. Ах шера задани 106,5 процента кхоачашъяьй цо, планах 101,5 эзар сома мара ца боагIача 110,5 эзар сома мах а баь.

ЧIоагIа раьза ба цунна Наьсар-Керте бахка нах.

Ишта дика лоархIаш ба Сурхотерча тикачура Богатырева Лиза, ТIой-Юртарча тикачура Арчакова Хьажмурд, «Электроинструмент» завода промышленни тика чу болх беш бола Оздоева Тухан. Оздоева Тамара, кхыбараш. Къаьстте дика болх бу гастрономторга объединене чуйоагIаш йолча тикаша (директор нох. Мерешков). Укх ах шерара задани 102,6 процента кхоачашъяьй цу объединене.

Шоай дика цIи дIахазаьйта дуьйда ба общепита болхлошта юкъе а. Къьстта белгалъаккха лов юртболхамa техникумерча буфете латта Тумгоева Заретхан. Цо ялх бетта задани 122,8 процента кхоачашъяьй. Дика кхоачашду цо Бурочу техникуме дешаш богIача дешархой, цига балхача, къахьегача наьха хьашташ.

Дукха ха яц тха болхане кхьаьккхи а керда торговн предприяти тIаккхийтта (бахь бутт мара баьннабац). Из а кондитерски цех. Боккха пайда лу цо района. Из болх бе йолаелча деза тха тикашка, столовешка, буфеташка хила йолаеннай фуа беле бос бола, чам бола лаваш, хоза торташ, кIэда, мерза булкинаш, дIайахача дийнахьа кер баьбу квас, кхыйола продукташ. Из бола дика хоаш, творчество безаш саг во оаха цига хьожаваь зIамига саг Цароев Махьмад. Лоашача хана хьоа предприяти йир цо цох мел эша хIама Iалаш а даь. 4500 сома пайда лу пу цехо хIара бетта.

Д. ТОЧИЕВ,
Наьсарерча районе бухгалтер.

Шоай балха говзал а, опыт Iоьмина ха а я № 2 йолча гастронома (директор нох. Дидигов) хьоьш долкача отдела заведующие Кадырова Кариммата, хьй декхача Хасуева Зинас болх бу.

Таба-тайнарча сомий, томатин соках, минеральни а мерза а хите хул отдале массаза а. Цул совгIа [illegible]

СУРТА ТIА: [illegible] отдела заведующий К. Кадырова (аьрдехьа) З. Хасуева.

И. Панеш сурт.

Оренбургски областе йоккхагІ. йолча «Октябрьский» яхача пленсовхода жа лоргача пункташкара машинашкахь станце ух тхах етта машинаш. Исхали ду тха доахача къулбехьан - уральски фух бола 22 эзар устагІи лорга безаш ба жа лоргарам (цу боахане хьадоладьд из фу). ХІора устагІю юкъера лаьрхІача 6 килограмм тха лу укхази, хІьта ношта — производителашта тІера Іоьхьача «кетарашна» барайтта килограмм оь. Биткъа чо болча тхан цхьа эзари ах эзари соьгІа центнер йоккхагІа пачхахьлакхенга. Царех 90 процент хІана иц йьина ярш — цхьоалагІча класса хургья.

СУРТА ТІА: жа лорга Балхеева Мария, Узембаева Гульнара, Даут Любовь укх шера дакъкха тха гулдеш боахк. Цхьан сменагІа шар куагех чаккбовл 40—70, цкъаза кхы дуккагІа а, устагІи.

Г. Быкова сурт.
ТАСС фотохроника.

Торговле болхлой собрани

Цхьоалагіа мая цІерагІча беша самардийнахьа вІашагІкхийттабар Грозне мах бера предприятей болхлой.

«Хадданза тоаде бахача нахьа хьашташ Іалашделга» яха доклад йир гулбеннарашта хьалхашка Нохч-ГІалгІай АССР торговле министра заместителя пов. Резникскаяс. Цо шин докладе тІа белгайдьккхар КПСС XXIV съездо белгалдаргд хьежжа, бахача нахьа хьашташ кхоачашделаргдлелгардлар массела доал товдуш хилар. Цунна тешал ду тІеххьарча хана хьайнйаллача хІана хьалхеш йолча мах беча предприятеш. Докладчико нитта белгалбир шоай дехкараш цІена, дика кхоачашду болхлой, дийцар мах бара дакъе укх шие шера хургдолча дувцамех.

Цул тІехьагІа совгІаташ делар хьалха латтача коллективашта, болхлошта. «Советский торговле отличник» яха значокаш елар бархІ сага. Цул совгІа РСФСР Министрий Совета, Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совета, махбарех потребкооперацех болхлой профсоюза обкома карара-кара теля цІе баьбракхаш. яхчан совгІаташ делар вошторга № 26 йолча, Гастроном—торга № 7 йолча, горпромторга № 41 йолча тикайн «Малгобекнефть» НГДУ ОРС-а № 8 йолча столовей коллективашта. СовгІаташи премеши тийлар нитта мах беча дика толамаш дьхача 40 сага а. Шин совгІаташ делар хьалха латтача коллективаштеи къаьст - къахьеча болхлоштеи Респотребсоюзо а.

СССР хьалхьи Нохч-ГІалгІай АССР вІашагІьеллан 50 шу дизара цІей тІаккхачара, иакъаболхача мах беча болхлорга дош делар дІахо кхы а дикагІа къахьега.

Собрани дакъа лелар КПСС Нохч-ГІалгІай обкома бюро член, КПСС Грознеески горкома хьалхарча секретара пов. Правенько, КПСС Нохч-ГІалгІай обкома отдела заведующе пов. Ахмадова, цун заместителя пов. Лешевс, Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совета председателя заместителя пов. Синельникова, кхычар.

Дика дІахьо гастролеш

Дукха ха йоацаш Дегестанера шІаккхьчар Нохч-ГІалгІай пачхахьлакхен филармоне Нохч-ГІалгІай илленш, ашараш, халхараш деш йола эстрадин ансамбль.

Хасав-Юрте района боахамашка 15 дийнахь хилар вай артистий гастролеш. 16 концерт отгадир цар цига. ЧІоагІа раьза хилар дегестаншаш тха артистаьта.

ХІьта тха артистий шоллагІа йола эрсий группа Сунженски районе гастролаш еш я укх денощка. Ши кІир доаккхаргда цо цига.

Н. АМАНАТИДИ,
филармоне директор.

ДРВ. Ханоерча цхьан эзане тхоа тІа даьккхад яр сурт. Укхаза я ПВО дов деш йола моттиг. Зенитчикаши халкъа ополченцаши фега гІолла тІаухача американски ав. раташца лоаттабеча къовсама опыт вІаши йовзийташ ба.

ВНА—ТАСС сурт.

Доазол дехьара

ІАРБИЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ СОЮЗА ЦК ЗАСЕДАНИ

КАИР, 19 июль. (ТАСС). Іарбий Социалистически Союза Центральни Комитета заседане хилар укхаза АСС председателя Іарбий Республика Египта президента Анвар Садата къамаьл а деш.

Египетски халкъо английски колониализмаца а США-и Израилеи империалистически агрессеца а лоаттабаь къовсам ше бувцаш, президента белгалбаьккхар цу къовсаме Советски Союзо лаьцача даькъа боккха лоархІам. Советски Союз, аьлар А. Садата, вайгахьа хиннай ерригача сферашка: политически, экономически, тІема. Советски Союза позици нита хиннай 1967шерара израильски агресси йола а ялалехьа. 1965 шера, ВІашагІкхийттача Штаташа ІаьдалІа доале президент Джонсон лаьтача хана — шоаш деш дола повкъостал социйтаргда эьнна вайта хоам баьчен повкъостал ца деш белгала сайцачен хана, хІаиз лупен тІа воацача президентаца Гамаль Абдель Насерца цхьана Советски Союзе дахар тхо. Советски Союз вайгахьа яр Египтай ВІашагІкхийттача Штаташтеи юкъе гучахьара конфронтаци йолаеннача хана. Вайна цІаккха а йицлургйоацаш йола позици лаьцар Советски Союзо американцашта вайна беш хинна низ кІезигбаь лухьа вайца къаьстта согласеши а яь, цунца СССР-а вайга лаьлла деккар кІезигдаьча хана, къаьстта а ВІашагІкхийтача Штаташа Израила боарам боацаш доккха экономически тІемеи повкъостал деча хана.

1967 шера, аьлар дІахо А. Садата, Советски Союзо вайна герз делар воай герзах 80 процент вайх дІададьиначул тІехьагІа, хьалта политически гІулакхашта вай оагІув хьаллоаттабаьб дунен халкъашта юкъерча форумашка. Советски Союзо вай оагІув хьаллоаттабаьб нитта экономически а, хІана аьча вай мохк хьалбир дуьва лоаттабу къовсам из мукъабаккхар дукьа беча тІемах дІахоедабе йиш йолаш бац.

Советски Союзо повкъостал даьд вайна лакха плотина хьалъеча, хІьта хІанз повкъостал ду вайна лакха плотина хьалъярал кІезигагІа лоархІам боацаш йола проект кхоачашъяра. Деш дола къамаьл болх беш 25.000 болхло чухургвола металлургически комплекс хьалъяра лаьхъекьа да.

Президента А. Садата нитта хоам бир АРЕ Правительства декар дарах Египте баьхкача советски тІема советникий масси чакхъалар а.

Шин къамаьл чаккдоалаш президента предложени елар укх шера 23 июле балха дІахорча этаперча «Къаман цхьоагІон хьакъехьара» дош дувцаргдолаш йола Іарбий Социалистически Союза ерригъюкъарча къаман конгресса сесси гулъе аьнна.

ТАСС ХОАМ

Израильски агресси латтача хана Іарбий Республика Египта оборони низ ІалацІбара, цу дакъе цхьаболча боараме хана советски тІема персонал яйтара наькъаца а, повкъостал дара хьакъехьа дуи кулгалхоша дьича дехарашка хьежжа Советски Союзо массехк шера цу тайпара доттагІал тІехь повкъостал даьд. Советски тІема персонал Египте хинай цуино яхьийта советский тІема техника Іомаена египетски герзашцарча низапита повкъостал дир духьа.

Шинна а оагІоно цкъа санна дукказа а хьакхайкадьд цу даькъе чакхдоахача гІулакхех даьнача берката шоаш раьза хилар.

АРЕ-ра советски тІема персонал хІана шин функцеш кхоачашъяь яьинай. Из теркал а деш, оагІонашта юкъе бовла боаггІачи тайпара дІи-юда дагабейначул тІехьагІа цхьан юкъа Египте кхийта хинна тІема персонал Советски Союзе юхайоалае мегаргІолаш лаьрхІад. Из персонал укх гартарча хана юха цІайоалаергья.

Укх шера 18 июле Іарбий Социалистически Союза Центральни Комитета заседане ше къамаьл деча хана АРЕ президента А. Садата белгал ма даккхари, хІанз чакхдоаккхаш долча гІулакхаша «Цхьанна а тайпара повкъаре яц советско - египетски доттагІала лардашта». Цу пхьан хенна президента цІаккха а даккха мй бир Советски Союзо деча доккхача повкъостала, хьакхайкадир, шина а мехка юкъера доттагІал дІахо леладе лаьрхІа АРЕ хилар.

Шин оагІонагахьара доттагІалех цхьана гІулакхаш леладарех хьакъехьарча советско-египетски договора израильски агрессех хьалхинараш дІадахар духьа, Гартарча Малхбоалехьара машари кхерамзлен бахьан долаш цхьана къовсам лоаттабара чІоагІарча ларда тІа Іарбий Республика Египтацара гІулаккхаш дІахо а массе оагІорахьара дегІаккхуялеш чІоагІдеш дага а Советски Союз.

РЕАКЦЕ ФУННАГІА ЛЕЛАДОЙЯ А

БОНН, 20 июль. (ТАСС). Штраусовски христианско - социальни союза яхача парте Баварерча радиои телевиденеи ерригача системана биэза шин тІахьожам оттабелга Іалашде гІертача реакцена духьале е лаьрхІи йола референдум чаккъяккхар дІадехаш дьмов кІал шоай кулгаш яздаьд Баварийи яхача малхбузен-германски лаьтта бахача бІаьш эзараш болча наха.

«Радиох дола закон» лаьттан парламенте гІолла чакх а даькха, радиои телевиденеи кулгалдеча организма ХСС-а доала; ропашеш Іалашъе гІертар баварски ландтагера ХСС фракци.

Из закон тІаэцара юхадухьал вІашагІьеллар социал-демократически парте, парлатача демократически парте, профсоюзий, кхычахьара вихалаш юкъе я болаш йола партел лакхехьара «граждански инициатива» комитет.

РУЗКЪАШ ХЬАДЕЛЛ КЪИЛБАСЕДЕНО

1921 шера апреле В. И. Ленина яздаьд: «ДІатІахьажал шо РСФСР карта тІа. Ктташ йоккхий культурни пачхахьалкхенаш тІахошаргйола йоккхий аренаш яда Вологдера къилбаседенгахьа... Томскера къилбаседенгахьа. ХІьта цу ерригача аренашка патриархальщина, ах иахал, боккъонца йола акхал латт» (Соч. бизза гулдам, т. 43, оагІ. 228).

3.062 эзар квадратни километр йола моттиг дІа а лоацаш СССР къилбаседе - малхбоалехьарча дакъа тІа улл Якутски АССР. Из хул РСФСР яххлагІа дакъа вІаьа дац дьнеи Францел 5,5-аза, Италел 10-аза, Англел 12-аза йоккхагІа. Хьаькаш долча рузкъай йоккхий запасаш йоахк Якуте лаьттан ченашка. Цхьабакъда, Советски Іаьдал латтача шерашка мара хьайнйалац уж ганзаш.

1923 шу. Йистеллаза я Америка, Японе, Англе империалистий повкъостолца Малхбоалехьара Советски Іаьдала духьала поход йолаьча иоарала Пепеляева авантюра. Цу хана а тайге гІолла екъаенна лелар кІайгвардейски кулацки бандаш. Цхьабакъда, Якутски областной партийни организации хІьтта хьакхайкаьча къонача советски автономни республика правительствои цу хана а хьежар хургдолчунга. Алдана кертехьа дошув лаха доладала лаьрхІар. Артель вІашагІйола, коммунист дукха хьалхагІа деха дошув лохаш хинна Вольдемар Бертин керте а волаш.

Ма чІоагІа цецбаьннабар артельщикаш Орто-Сала яхача хи тІа а кхаьча, шоаьта копуса хьисанера массехк торнох — якуташеи эвенкашеи дІа-юхд кхудьаш леладь дайга цІалгаш бІаргдайча. Гаьна холцаш лелар саьрч, кач эккача гургилгашка эоь а яхийташ. Йийзача цІерах вІур ухар, царна гоннахьа лелар нах, ловзаш лелар бераш. Цу хьалхагІа цига бахача эвенкашца цхьана укхаза а вена, дукха дошув доалІа моттиг хьайнйала хиннар якута Тарабукин Михаилов. Алдански дошох дола хабар, гув тІара чуйоагІа лай мажарг санна доккха а хулаш, тамашийна сиха дІадаьржар мехка массе миІинге гІолла. Цул тІехьагІа дукха ха ялалехьа ІалаьмаІе дукха нах чутоттабелар укхаза. Массехк шу даьнначо гІолла йоккха дошув доаккха промышленни центр а хинна дІаэттар Алдан. ХІанз укхаза болх беш я мехка ерригача къилбаседа - малхбоалене йоккхагІйола драгаши дошув доаха фабрикаши.

Цхьабакъда, алхха цхьан дошоа цІи хеза Іийнадаш алдански лаьтта. 1941 шера ча лар йоахаш водаш хинна чаркахь В. Н. Захаров баьде бое лелача кхерийна тІаккхаьчан. Из мукъагІа, слюдафлогопит хинна хиннад. ХІанз укхаза хьалъяьй йоккха комбинат «Алданслюда».

ТІом чакхбаьнначул тІехьагІарча шерашка Алдански района территоре тІа хьайнйалай кхой запасашка дилача ІалаьмаІе йоккхий йод кокеющи кІоранш царна гаьна доацаш, 60—100 километр дІахо, бІаьш миллионаш тоннаш запасаш а йолаш дола гІехдика аьшка рудаш доакха моттигаш. Гаьна яц, Къулбехьен Якуте мехка керда металлургически центр хьаергйола ха.

Тахьа иттлагІча - шовагкълагІча шерашка гучаьйнай Усть-Майски Оймяконски районашцара ІалаьмаІе дукха дошув доаллаь, Верхоянски районера кІаьв доалла моттигаш. Укхаза хьалъйй йоккхий комбинаташи прискаши. Дошув доалла керда районаш хьайнйалай республика ТаьІарча Къилбаседене, Къилбаседа Шаи океака гаьна йоацаш. Геологашта тІеххьа укхаза баьхкар эксплуатационникаш.

1956 шера марте Советски Союза Коммунистически парте XX съезда трибунера хьакхайкадир, Малхбоален Сибарегіара, Якутски лаьттан тІара, алмазий боккха чІоа корабаь хилар. Цу хоамо дерригa дуне цецдаьккхар. Претора-Къулбехьен Африка алмазан ярха столице — журналистий пресс-конференци хилар. Из хьр Дерригдунен алмазни синдиката кулгалхоех цаІ — Чарльз Тулливер, революци ялалехьа массехказа Якуте хинначеи шин шера Алдане ваьхачеи дошо прискаш шиш доаллахьа хиначун воІ. Цо карта дІатІа а наха, бамбука гІажалг тІасттаьй Советски Союз йолча оагІорахьа:

— Ер я Москва. Укхазара Иркутске кхаччалца 5 эзар километр я. ДІахо Мирный поселке кхаччалца — сага органимага доалуш йоацача эрийча тайгаи ушалийн цхьа эзари ах эзари километр. Юхе гІолла гІишлой материалаш, металл, машинаш яц. Уж ерригa хІанаш тІаякьа езаш я. Мишта хьорзыя уж? ДІа ца вохалуча тайге гІодак никъ биллар шекарах даь плотина диллар могда... Эрсий алмазашка бода никъ... алмазех биила безарба. Уж цунна раьза хургба аьнна, сога оалахургдац. Нагахьа санна эрсий кхыметтел продовольственни моцала кІалхарбовла вІашІехьдоале а, электрически моцало кастта юхасовцаргья обогатительни фабрикаш. Тайге мичара яьаргъа цар электричество? — батт а эза белакъежар Тулливер, тІаккха, театральни хьисапе кулг а тесса, чакхдалийтар цо шин къамаьл. — Нагахьа санна сигала сегача тІаьх энерги яха уж ца Іемалой.

Малхбузехьарча дунеи газеташ шоллатІча дийнахьа доккхийча алапошца даь йоазош а долаш оралилхар. «ТІакхоаларгйоацача районашка доахк эрсий алмазаш», «Эрсий алмазашка бодаш никъ бац», «Чакхъяргйоаца авантюра». Буржуазии дунеина доал дерашта ничара хов советски сага лоІам а Советски мехка низ а.

Беррига мохк тІабийрзар якутски алмазаш карадерзаде. Советски Союза массе миІингера тІайоалелар укхаза низ бола техника, хьатІаухар специалисташ чІоагІагІа квалифицированни болхлой. Цар хьайора алмаз доахарий город Мирный а поселок Айхал а, горнообогатительни фабрикаш драгаши, тІаьш техкар, никъаш дехкар, сунташ етгар, электростанцеш хьайора. Октябра 50 шу дузаш ток елар Якуте эттарахьалха Вилюй яхача хи тІа хьалъйча гидроэлектростанце. ХІанз укхаза толаме кхоачашдеш латт цун шоллагІа эргІа хьалъяра балхаш. Цхьабакъда, ГЭС-а энерги хІанале а алмазаш доахача фабрикашка яха ца Іеш, доаллахарча районашка а йода, юрташкарча къахьегамхой болхи быти аттача а йоахаш. Дукха алмазаш доахача кердача районе — Удачно хьалъеш латт йоккха горнообогатительни комбинат. Еррига оларни ударни комсомольски гІире ба аьнна хьакхайкаьй из. Капиталистически малхбузенна доалдерашта хийттар бакъ хилаизар. МассадагІа хоаш уж хи Іам чу.

Иззамогг дувцар цар 1956 шера 15 октябре йенах дІаккхетача Вилюя кертера гаьна йолцаш тохкама лоьккхача скважинера 2574 метр кІоргІазара Іадама газо низ бола хІеж тахача хана а. Укхазара Якутске кхаччалцеи тІаккха цІеношта лаьрхІа доккхий доакъош хьаду, цемент йоаккха, кхойола заводаш йолча Покровски гІишлошъяра комплексагІа кхаччалцеи 400 километр йІаьха газопровод йиллай. ХІанз Настахски яхача моттигера газопровода керда га дуллаш латт. Из а беррригача мехко дулл.

Лаьттан ченайка долхача шин рузкъашца цІи хеза Іаи Якуте. Цун территоре доккхагІдолча дакъа тІа хьуйдш я. Хьун запасаш 11 миллиард кубометр лоархІаш я. Из хул мехкарча хьун запасий 15 процент нийсса. ХІьта тайген тундрен чІоагІа йаький я беких теланен промысловни оакхарашца. Якуте хІара шера тел ерригача Союзе йоккхача вІайча песцах ах совгІа, горностая 70—80 процент цІокнагаш, ондатра цІокнигех кхоалагІа дакъа. Чарахьаша чот йолаш бІараш дуарагш, совлераш кхуьхь. Дукххача хишкеи Іамашкеи шоватхъа тайпара чхъарий лаьрхІаа ІнамаконгІа. Боккъал чам болаш, дегІа чІоагІа пайдана да якуте чхъарий. Царех ба 40 килограммага кхоачаш беза бола нельма, осетр, окунь, чир, муксун, кхыдараш.

Юрта боахама керттера дакъа да доакаш лелаяр. Массе тайпарча боахамашка 365 эзар бежан да, 157 эзар говр я, 355 эзар сей ба.

Из бирса Іалаш дола край караерзаеш боахача наьха къахьегамa лакха мах бу партеи правительствои. Шоватхъе итт совгІча сага Социалистически Къахьегама Турпала цІи еннай. Ктташ эзарнешта Советски Союза орденаши медалаши еннай. Советски наха шоай са ца кходеш къахьегарах тІа-тІа дукхагІа хьагучдоахаш латт Къилбаседен рузкъаш.

Д. НИКОЛАЕВ,
«Крым» («Сейг») яхача газета редактора заместитель, Якутски АССР культура заслуженни болхло.

«СПОРТЛОТО»

«Спортлото» керттерча управлене хьакхайкадьд 16 июле г. Кишинее ловзаьча 19-ча тиражагІа «котбаьннарашта» даьхача ахчай боарамаш. Берригача [illegible] вих номер нийса дІайоае [illegible] г. Ворошиловградерча [illegible] сага мара. Цо 5080 сом эцаргья. Пхи номер дІайоае хаьннад 90 сага, царех цаІ Къилбаседа - Кавказски зональни управленера ва, цо 3190 сом эцаргда. Йиъ номер [illegible] дІайоаьй 5190 сага, цу даькъе Къилбаседа - Кавказски зональни управленерча 104 сага. Царей хІаране даьккха ахча 69 сом хургда. Кхоккха номер нийса дІайоаьй 96898 сага, цу даькъе Къилбаседа Кавказски зонерча 2075 сага. Царех хІаранена 3 сом лургда.

Кавказе бахача наха дукхагІа денна [illegible] «Спортлото» ловзар. Общественни распространителий истоланешта юкъе массела а дукха нах [illegible]. ТІабийрза «хІаргилгашъ» уттадеш ба боккхий бараш а бера а, городе бахараши ярахьяра тІаьхараши.

«Спортлото» дукха наьа езарий ловзар ярз хоаш хила!

Л. ВНЕВСКАЯ.

ДЕШАРХОЙ МАРШРУТАШ

Къаьстта укх шера вай республика экскурсионни бюрос сакъердамерча маршрутех ухийт дешархой.

ГуржегІа, Черси-Балкхарой республике, Пятигорске, Кисловодске кхийолча моттигашка оалаІа ух уж.

Селхак Іьржача форда тІа сальІа бахар Горагорскерча юкъерча школа дешархой.

Пхийтта дийнахь хургбе туристаш форда тІа.

Уралерча Златоустьехача города № 10 болча юкъерча школа дешархой баьхкаб вай республика хьошалагІа.

Грознерча революционни моттигашка, музейшка, Мужеча, Архыз хиннаб туристаш.

— ЧІоагІа сакъердаме де тха туристически наькъаш. Дешархой группа раьза я царна. Баркал яа оаха тха походаш дика вІашіехьъяьккача Нохч-ГІалгІай берий туристически бюрона, — йоаж Уралера хьошалгІа баьхкача дешархой туристически группа кулгалхочо пов. Славягина.

Селхан кІаьбахар уральцаш.

М. ПОЛОНКОЕВ.

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГДА

22 июль

В. И. ЛЕНИНА ЦІЕРАГІА МАЙДАН. 20.00. Кинофильмаш.

С. М. КИРОВА ЦІЕРАГІА ПАРК. 18.00. Музыкальни раковина. Нохч-ГІалгІай пачхахьалкхен филармоне симфонически оркестра концерт. СССР кхоьь 50 шу дизара вьстадь хІаьхалеи пІей 19.30. ВІаьцІера театр. Назрань - Юрта района художественни самодеятельностa коллективa концерт. 19.30. Кинолекторски. «СССР хьалхьи берт тайнача дезале юкъе» яха лекци. «Росси — са Даьхе» яхача темах йола кинофестиваль.

В. И. ЛЕНИНА ЦІЕРАГІА КУЛЬТУРА ДВОРЕЦ. 11.00. Берашта йола кинофильмаш хьокхаргда. 12.00. Болх беш хургья берий аттракционий городок. 16.00. Урус-Мартана района юрта боахама къахьегамхошта хьалхашка выступлени ергья «Нефтепераработчик» яхача агитбригада. 17.00. Кердача книжкай обзор. 18.30. «70-ча шерашкара Япони» Тематически кино хьокхаргда. 20.00. ГРМЗ завода вокально-инструментальни ансамбла эстрадни концерт.

ХИМИКИИ КУЛЬТУРА ДВОРЕЦ. 10.00. В. И. Ленинах йола берашта хетаь беседа. 11.00. Берашта дола кинофильмаш хьокхаргда. 17.00. «ЛадугІа Нохч - ГІалгІай ашарашка» яха духовой оркестра выступлени. 18.00. «Боккхийе кхерхойн социалистически пачхьалкхе дуней тІа эттара хьалха хьоллар—В. И. Ленин» яха кинофестиваль. 20.30. Кагирхой салаІара сайре.

«КРАСНЫЙ МОЛОТ» ЗАВОДА КУЛЬТУРА ЦІА. 17.00. «Армийна дола серІ илла» яха кинофестиваль.

Н. К. КРУПСКАЯ ЦІЕРАГІА КУЛЬТУРА ЦІА. 9.00. Берий площадка. Эрсий халкъа фаьлгий утренник. 18.00. «Сойнаьь - боккхача Дай-мехка тІем тІа аьнна воталe — СССР визбоаккха йохаргйоашехи хилара тема» яха общественно - политически чтени.

23 июль

В. И. ЛЕНИНА ЦІЕРАГІА МАЙДАН. 20.00. Кинофильмаш хьокхаргда.

С. М. КИРОВА ЦІЕРАГІА ПАРК. 18.00. Торговле болхлой Денна хетаьба сакъердам. 18.00. Нохч - ГІалгІай пачхахьалкхен филармоне симфонически оркестра концерт. 19.30. Сунженски района художественни самодеятельноста концерт. 20.00. «Халкъа вахара хьал-торон культура лакхьярах бола КПСС XXIV съезда «оарІІом» укх сайре. «Росси — са Даьхе» яха кинофестиваль.

В. И. ЛЕНИНА ЦІЕРАГІА КУЛЬТУРА ДВОРЕЦ. 9.00. Мультипликационни фильмаш хьокхаргда. 11.00. «Са Дадо лоарча» яха кинофестиваль. 12.00. Сакъердамеча аттракционий городок хургья болх беш. 16.00. Урус-Мартана района юрта боахама къахьегамхошта хьалхашка выступлени ергья «Нефтепереработчик» яхача агитбригада. 19.30. «Махка тІа бола СССР 50 шу дизарга» яхача темах йола кинофестиваль. 20.00. Халкъа драматически театра спектакль хьокхаргда. Аргуноски студенческа гІишлаш еча отряда.

ХИМИКИИ КУЛЬТУРА ДВОРЕЦ. 10.00. Берий утренник. Болх беш хургда «Ручеек» яха берий кинотеатр. 18.00. «Бригантина» яхача клуба заняти. 20.30. Кагирхой салаІара сайре.

«КРАСНЫЙ МОЛОТ» ЗАВОДА КУЛЬТУРА ЦІА. 10.00. Филателистий кружока заняти. 11.00. «Вай герб» яха берашта йола беседа. 12.00. Тематически кино хьокхаргда.

Н. К. КРУПСКАЯ ЦІЕРАГІА КУЛЬТУРА ЦІА. 19.00. «Бозача мехка эрсий ...» яхача темах йола дагалоаьра журнал. Тематически кино хьокхаргда.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

22 июль

9.00 — Передачий программа. 9.05 — Вос бола телевидени. Массанна йола гимнастика. 9.35 — Кердадараш. 9.45 — Эстрадни концерт. 10.15 — «УкхацІ... Іилман популярни программа. 10.45 — Вос бола телевидени. Берашта. Мультипликационни фильмаш. 11.30 — Йошкар Олински телевидени студера программа. 12.15 — «Къонаберий творчество. Московски берий музыкальни школай дешархой концерт. 13.00 — Хьаьгара долладергда ахар «Йоваргйоане йоага цІи». Н. Островский (нохчий меттала). 13.30 — Киножурнал. 13.40 — Кхоана торговле болхлой Ди да. 14.00. — Торговле болхлошта концерт (гІалгІай меттала). 14.30 — Киножурнал. 14.40 — Хьадалатарех. Музыкальни передача. 15.30 — Халкъий юкъера панорама. 16.00 — Вос бола телевидени «Хьайбай дуненах» 17.10 — Фильм-концерт илли доах Сайдуллаев Файзуллас. 17.25 — Сераль сайранце. Кагирхой программа (нохчий меттала). 18.15 — Вос бола телевидени. Музыкальни вІашагІкхетарш. 18.45 — Телевизионни журнал 19.30 — Эггара хьалхара телеэкране. Художественни фильм. 21.00 — Ха. Информационни программа. 21.30 — Москвай хьашой. Белорусски театра постановка. 22.40 — Вос бола телевидени. Сайренара ашараш. 23.25 — Теннис. Девиса кубок СССР—Румыни. Передача Тбилисера. Передача чаккъьяча кердадараш, передачий программа.

23 июль

9.00 — Передачий программа. 9.05 — Массана зарядке, берашта Іуйренара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — Вос бола телевидени «Хьабола фильм». «Тамашийна хьаст» 10.00 — Музыкальни киоск. 10.30 — Торговле болхлой денна хетаь передача. 11.00 — СССР-а 50 шу дизара хетаь халкъа творчество Ерригсоюзни фестиваль. 12.35 — Юрта сахьат. 13.15 — Концерт. 14.45 — Советски Эскара а Флота а тІемахоштa. 15.15 — Берий передача (гІалгІай меттала). 15.45 — Электро - 72 репортаж. 16.15 — Вос бола телевидени «Кинокартинаш гойтарий клуб». 17.15 — Телевизионни халкъа университет. 18.00 — Кердадараш. 18.10 — Музыкальни афиша. 19.00 — Вос бола телевидени СССР-а футбольни чемпионат Спартак — (Москва) Торпедо (Москва) 2-гІа тайм. 19.45 — Эггара хьалха телеэкране. Художественни фильм. 21.00 — Ха. Информационни программа. 21.30 — Кинопанорама. 23.00 — Теннис Девиса кубок СССР—Румыни Тбилисера передача. 23.30 — Кердадараш, передачий программа.

РАДИО

22 июль

6.30 — Юртара вахар (нохчий меттала). 6.45 — Халкъа тІахьашам бола беш ба (гІалгІай меттала). 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.15 — Передачий программа. 8.25 — Передача «Къонах» 13.00 — Запискей Михаила очерк (гІалгІай меттала). 13.30 — Нохч-ГІалгІай «Сакъердаме ашараш халхараш» 13.45 — Корреспонденци «Юбилея сийна» (нохчий меттала). 14.00 — Пионераштеи школьникаштеи передача (гІалгІай меттала). 14.20 — Российски Федераце заслуженни лорех хирургах А. К. Туаевах очерк. 15.15 — Черсий Балкхарой ашарий концерт. 16.00 — Радиожурнал «Кавказа серлаш».

23 июль

6.30 — Юртара Іуйре, музыкальни болхлошта йола передача. 6.45 — Передача. Производстве хьалха латтараш — Партийни организаце чІоагІлеш а. 7.10 — Республикански газетий обзор. 7.25 — Ленин парте мугІара вир очерк (гІалгІай меттала). 8.15 — Передачий программа. 8.25 — Шоаца дувцама ашараш. 14.45 — НГІАССР-а 50 шу дизарга «Наха дІаданна йоццара» яха передача (гІалгІай меттала). 15.15 — Торговле болхлошта. Массанахьа дика вах ба яха передача. 16.30 — Торговле болхлошта дола концерт. 16.00 — Литературни передача. 16.30 — Школьни глобус. яха. Берашта передача. 18.30 — Концерт (нохчий меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллеп Грознеи хувцалуш морхаш а йолиш, дуккагІча даькъе йоачан а йоацаш, малхбоалехьара гІийло мух а хьекхош ха хила а фегара температура республике гІолла 32—37, Грозне 35—37 градус йІовхал йолаш хила а тарлу. Кхоанен ломаш кІезиг-дукха морхаш а йолаш йоачан а йоацаш, гІийло мух а хьекхаш ха хила а фегара температура буйсашка 15—20, денахьа 31—36, къулбехьарча районашка 27—32 градус йІовхал йолаш хила а тарлу.

Метеостанци.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный-51 364051 Ленина улица, 11 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктохкама секретара — 3-34-38; партийни вахарех культураи, промышленностеи отделий — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделеи бухгалтереи—2-60-71.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революци проспект 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: 364051, г. Грозный, ул. Ленина 11, (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря—3-34-38; отделов партийной жизни культуры и промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии—2-60-71.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ05160. Заказ № 5575.